

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon interurban 113

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrti stran
Din 500.—, 1/2 strani Din 250.—,
1/10 str. Din 125.—. Mali ogla-
si vsaka beseda Din 1.20.

Prosvetne organizacije in njihovo delovanje.

V ponedeljek, 4. februarja, je preteklo 114 let, odkar je bil v Osijeku rojen Jos. Juraj Strossmayer, škof v Djakovu, eden največjih narodnih voditeljev Hrvatov in jugoslovanstva. Bil je globoko preverjen, da je moč vsakega naroda v njegovi izobrazbi, omiki in kulturi. V to svrhu je ustanovil v Zagrebu Jugoslovansko akademijo znanosti in umetnosti, stavil v hratskem saboru predlog, da se ustanovi hrvatsko vseučilišče ter daroval za njegov ustanovni fond 50.000 goldinarjev in pozneje 20.000 gld za medicinsko fakulteto v Zagrebu.

Izobrazba in omika naj bi ne ostala omejena na visoke plasti takozvanega razumnštva, marveč naj bi prodrila v široke množice hrvatskega ljudstva. V to svrhu je škof Strossmayer opominjal hrvatsko razumnštvo, osobito pa svoje duhovnike, da širijo med priprostim ljudstvom pravo prosveto. V »Glasniku biskupije bosanske i srijemske« je leta 1895 svojemu duhovništvu sporočil te znamenite besede: »Zakon svete ljubezni, ki smo jo dolžni narodu, zahteva od nas, da svoj narod nadvse ljubimo ter živo v duši in srcu občutimo, da je svoboda, prosveta, življenje, svetloba, moč, zmaga, slava in neumrlost naroda na nerazdružljiv način združena z našo lastno svobodo, prosveto, življenjem, s častjo, zmago, slavo in neumrlostjo. Od Boga bi moral biti zapuščen in zavržen tisti, ki bi svoj lastni narod zapustil in zavrgel, osobito v slučaju, ako je on iz katerihkoli razlogov, zlasti pa brez lastne krivde, zaostal. Posebno v tem slučaju je treba vse storiti in žrtvovati, da se ljudstvo čim prej povzdigne ter doseže ono višino, na kateri stojijo drugi razviti in izobraženi narodi.«

Slične pozive in opomine so slovenskemu narodu sporočali njegovi vneti in rodoljubni sinovi-voditelji, in to precej časa pred Strossmayerjem. S takimi in sličnimi besedami, kakor škof Strossmayer, je slovensko duhovščino in narodno razumnštvo že v 4. desetletju 19. stoletja klical, opominjal in bodril veliki prosvetitelj slovenskega naroda — škof Anton Martin Slomšek.

Slomšek ni samo opominjal in klical, marveč tudi sam krepko prijel za plug ter oral takrat še puščobno ledino slovenske ljudske prosvete. Kmalu so se mu pridružili drugi razumni in vztrajni orači, ledina je bila skoro zorana in zlata semena so bila posejana. Nadaljevanje tega dela so prevzeli navdušeni in požrtvovalni prosvetni delavci, ki so semena prave ljudske prosvete sejali ter jih sejejo s pomočjo raznih prosvetnih organizacij, izobraževalnih društev in mladinskih zvez.

Prosvetna setev se smotreno vrši po mnogoterih naših društvih in zvezah. So pa tudi takšna društva, ki so podobna zanemarjeni njivi, kjer vsled zaničnosti poljedelcev raste samo osat in plevel. Vsi pozivi in opomini, naslovljeni na taka društva, so zaman, ker ni nobenega, ki bi resno prijel za plug prosvete in ljudske vzgoje ter izrval plevel in osat.

Razlogov, zakaj bolehajo nekatera naša prosvetna društva, je več. Ti razlogi so tesno zvezani z značajem oseb in z raznimi razmerami kraja ali celiga okraja. Niso pa takšne narave, da se ne bi dali odstraniti, ako je količkaj dobre volje pri tistih, ki so v prvi vrsti poklicani za delo ljudske vzgoje in izobrazbe. Vrlo glasilo naših slovenskih sobratov na Koroškem »Koroški Slovenec« je v svoji številki z dne 30. januarja t. l. prinesel v tem oziru podučen članek pod naslovom: »Kaj je bolnega v naših društvih?« Izvajanja tega članka so v prvi vrsti namenjena za koroške razmere, veljajo pa tudi s potrebnimi spremembami za slovenske razmere sploh. Zato jih priobčujemo Tako-le piše »Koroški Slovenec«:

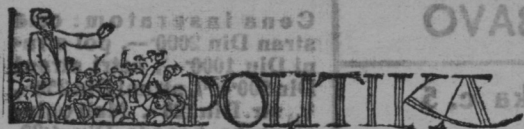
»Po svojem življenju in po delovanju svojih članov je društvo nekaka duševna, rekel bi, nevidna oseba. Naj si je igra, sestanek, prireditve ali kar si že, vse se priredi pod imenom društva. Seveda to potom društvenih članov. Društvo je oseba in rabi kakor človek duše, srca in glave; kot da človeku njegova duša namen življenja, mora živeti v društvu skupna misel: najti potem te

organizacije pot do nadaljne, splošne izobrazbe, najti se v svetu misli in nejasnega iskanja na zdravih tleh. Ta želja po izobrazbi je izraz društvene duše, kot je človeku težnja po lepšem svetu molitev njegove duše. Društvo ima srce, kot posameznik izmed nas. To je organ, ki mu dovaja novih življenskih sil, prenovljenje krvi in tako novih sil in vedno več moči. Društveni osrednji organ, ki s predlogi, prošnjami, delom, požrtvovalnostjo in poročili vedno iznova ustvarja še lepši in višji način življenja in delovanja v društvu, je pa pred vsem odbor; v podrobnostih in izpeljavi odborovih misli pa tajnik. Njegova naloga je v društvu najvažnejša! Človek je nehotel dal društvu svojo lastno obliko. In kot pri človeku, mora tudi v društvu vsak društven del vršiti svoje delo, če naj je organizacija zdrava. Predsednik, glava v društvu, mora videti napake in dobre v svojem delokrogu, slišati predloge in prošnje, govoriti za društvo, usmerjati in zastopati.

Če bereš dolgo povest, v kateri se ponavlja vedno isti prizor, se dolgočasíš in čitaš dalje le z nevoljo, če knjige prej že ne odložiš. Če živiš enolično, samo le doma, se vzbudi v tebi nezadovoljnost in želja po spremembi, po novem življenju. Če društvo prireja samo igre, se jih počasi naveličata gledalec in igralec, in tako seveda zanimanje za društvo pada. Zato je treba nove poti, novega načina življenja. Naše knjižnice so potrebne temeljite revizije in izpopolnitve. Zato je na vsak način nujen seznam društvenih knjig. Premalo se danes polaga važnosti na knjigo. Knjiga je vedni naš spremljevalec in učitelj, v društvu pa je knjižnica nekako isto kot termometer v hiši. Stanje knjižnice kaže, kaka disciplina vlada v društvu in ali se člani v prostih dnevih ne dolgočasiyo. — Društvo mora živeti tudi ob času, ko ni prireditev! Naša želja bi bila, da bi končno vsako društvo uvedlo redne sestanke, kjer bi nastopal naraščaj z deklamacijami, starejši člani z govori, vmes kak poset tujih govornikov, kjer bi se vprizoril ta ali oni odlomek iz novejših in težjih iger, ali kaka kratka enodejanka. Vmes nai bi se zavele koroške na-

rodne ali celo umetne in kjer mogoče, zaigrale tamburice. Tedaj šele bi počasi vstajala želja po tečajih, veselje za temeljitejša dela. Danes pa životarimo in še ne živimo. Šele, ko bo v društvu raznoličnost dela, dovolj spremembe in zo-

pet kaj novega, bo življenje. Gibanje očisti kri in ozdravi telo. Še nekaj: Več kratkih, jedrnatih dopisov iz društev za list; v dopisih manj hvalisanja in opevanja, a več kritike, v kritiki pa več volje pomagati in sodelovati.»

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Naša vlada pridno pripravlja razne zakone, ki bi naj uredili in izenačili v naši državi pravne razmere in koristili povzdigi gospodarstva. Stopil bo v veljavo novi kazenski zakon 1. jan. 1930. Pripravlja se zakon o hudournikih in kmetijskem kreditu. Zadnje dni so se ministri posvetovali, kako bo dala vlada nasvete in spodbudo, da se odpomore po mrazu in zimi najhujše prizade tim pokrajinam v naši državi.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Na čehoslovaškem je prevzel vlado dosedajni vojni minister Udržal. Prvi nastop Udržalove vlade je sprejela zbornica zelo zadovoljivo. Udržal je naglasil, da se bo držal v notranji in zunanji politiki smernic obolelega prednika dr. Svehla.

Ustanovitve samostojne papeževe države so pozdravile vse velesile in večje države. Glavni tajnik Društva narodov Erik Drumond bo potoval v Rim k papežu. Drumond je katoličan in bo šlo pri tokratnem sprejemu za vstop Vatikana v Društvo narodov.

Boljševiki so prepeljali bivšega komisarja rdeče armade iz sibirskega ujetništva v Carigrad. Trocki je bolan in je njegovo življenje v nevarnosti.

V Španiji bi naj prenehala diktatura. Najprej se bo sestavila prehodna vlada z dosedanjim diktatorjem Primo de Rivero na čelu. Za to vlado bi naj zavladal na Španskem redni parlamentarizem.

Proti novemu predsedniku v Mehiki so se pojavili upori. Vstaši napadajo vlake in streljajo na vojaštvo, ki straži prevoze po železnici.

ZA NEDELJO

Sveta Marjeta Kortenska.

Spominski dan 22. februar.

V cvetu mladosti, izredno lepa pride Marjeta v službo k bogatemu, neoženemu plemenitašu. Njena cvetoča lepota, združena z veliko nečimernostjo ji je kmalu v globok padec. Zaplete se v grešno razmerje s svojim strastnim in brezvestnim gospodarjem. Devet let je živela brez vsake misli na poboljšanje v tem razmerju v veliko pohujšanje vsega mesteca in okolice.

Je v tem času božja milost velikokrat trkala prav glasno na srce tako strašno zašle ovce, a strast in udobno življenje, ki si ga je služila s svojim grehom, sta zaprla njene oči, da niso videle grešno-

sti tega ravnanja, in sta zakrknila njeno srce, da je bilo trdo in nedovzetno za božje klicanje. Nazadnje pa je udaril Bog sam v to življenje kakor z bliskom in gromom in mu je napravil konec. Njen gospodar je odšel na daljše potovanje in Marjeta je že nestrpno čakala njegove vrnitve. A namesto njega pribeži nekega dne domov samo njegov psiček, žalostno cvili in laja, jo vleče za obleko kakor bi hotel reči: »Pojdi z menoj!« Nič dobrega sluteč, se odpravi Margareta s psičkom; ta jo je peljal v nek gozd k kupu, ki je bil pokrit s streljo, ki jo je začel razkopavati. Marjeta odstrani streljo in breč njo leži tovariš njenega grešnega življenja ves razmesarjen, oblit s krvjo, ponekod že nekoliko nagnit. Ko ga vidi Marjeta takega pred seboj, ji šine skozi glavo misel: »Kje je duša nesrečneža? Kaj če je stopila v večnost po takem življenju ne pripravljen? In jaz sem tega sokriva! Gorje mi, gorje mi!« A porodi se je v duši tudi trden sklep, da hoče zapustiti svojo lahkomišljenost in začeti novo življenje.

Takoj je začela ta svoj sklep izvrševati. Brez vsega odlašanja je zapustila hišo in kraj svoje zapravljenosti mladosti in se je vrnila v domačo hišo. A trdosrčna mačeha ji pokaže vrata, češ, taka izgubljena in propadla oseba nima prostora v njeni pošteni hiši. In zopet se ji je približal izkušnjavec, ki je govoril: »Glej, zavržena si! Pa ali še nisi vedno mlada in lepa? Pojdi, služi si s svojo mladostjo in lepoto udobno, prijetno življenje!« Marjeta pa je ostala zvesta svojemu sklepu. Od svojih domačih zavržena je šla s svojim nezakonskim otrokom v bližnje mesto Kortona, kjer je opravila skesano dolgo spoved, nato pa začela spokorno življenje.

Njena lepota, na katero je bila nekoč tako ponosna in ki je bila kriva njene zgrešenega življenja, ji je bila sedaj tako napoti, da jo je uničevala, kolikor ji je le bilo dovoljeno. Z ostrim postom, z bičanjem in z drugimi spokornimi vajami je krotila svoje telo, Boga pa neprenehoma prosila odpuščanja in usmiljenja. In Bog je skesano spokornico tako obiskoval s svojimi milostmi, kakor niti ne svetnice, ki so ostale nedolžne in neomadeževane. Imela je dar prerokovanja in spoznavanja src, dar, da je spreobračala grešnike, ozdravljala bolnike, da je imela prikazni Matere božje in angela varuha. Na koncu svojega življenja je imela pretrpeti še grozne telesne muke, ki jih je pa vse junaško premagala, kakor tudi razne skušnjave hudega duha. 23 let je živela v tej spokornosti in je umrla 22. februarja l. 1297 po Kr.

Marjeto Kortonsko je predramil iz njenega lahkomišljenega življenja pogled na že gnijočega, razmesarjenega zapeljivca. Danes je takega življenja, v katerem je živela Marjeta, veliko. Kar

pa je najžalostnejše in najhujše je to, da že toliko ljudi razjeda pogubno mišljenje: »Kaj je pa na tem življenju hudega, zakaj ne bi bilo dovoljeno?« — A treba je napraviti le nekaj pogledov, pa človek mora videti, kako tako življenje ni nič hudega, kako je dovoljeno.

Sedaj v postnem času nam kaže Cerkev trpečega Sina božjega, vsega razbičanega, krvavega, opljuvanega, na križ razpetega, v groznih mukah umirajočega. In sv. pismo tako jasno govori: »Bil je ranjen zavoljo naših grehov in raztepen radi naših hudobij.« Ko bi le hotel človek pogledati z vso resnostjo trpečega božjega Sina, kako bi mogel govoriti: »Kaj je na takem življenju hudega?«!

Drugo postno nedeljo nam kaže Cerkev spremenjenega na gori Tabor. Kristus v snežnobeli obleki s kakor solnce svetlim obrazom je podoba, ki kaže, za kako lepoto je odločena tudi vsaka kristjanova duša. A kako je duša, ki naj bi se svetila v tej krasoti, po lahkomišljenem življenju oblatena, oskrunjena, ranjena, polna najgršer gnilobe. In življenje, ki dušo tako oskruni in upropasti, bi ne bilo nič slabega?!

Seveda je danes že veliko ljudi, ki jim je trpeči Sin božji, ki jim je oskrunjena človeška duša deveta briga. Tem pa bi pokazal nekaj drugega. Pokazal bi jim številne sobe po bolnišnicah, peljal bi jih v umobolnice, pokazal bi jim vse gorje, ki je v teh prostorih, pokazal bi jim vse one, ki so radi lahkomišljenega življenja le še žalostne razvaline, ki radi tega življenja gnijejo in razpadajo pri živem telesu. Ti prizori kažejo, kako je »človeku vse dovoljeno«.

In pokazal bi jim razmesarjene družine današnjih dni, družine, ki jim seka vedno hujše rane današnje lahkomišljeno življenje. Ta grozni ranjenec, te nesrečne družine današnjih dni govorijo, kako je »človeku vse dovoljeno«.

Ne, življenje kaže korak za korakom: »Vse, kar je proti volji božji, rodi nesrečo. Zato ne more biti vse dovoljeno.«

Papeževa zlata maša. Ker obhaja letos sv. Oče Pij XI. svojo zlato mašo, se je sedma obletnica njegovega kronanja papežem v torek, dne 12. februarja, po vsem svetu praznovala z velikimi cerkvenimi slovesnostmi. Po vsej naši državi se je ta jubilej slovesno obhajal pretečeno nedeljo, dne 17. februarja. Katoličani slavijo zlato mašo svojega najvišjega poveljarja še s prav posebnim veseljem, ker je prišlo te dni do sporazuma med apostolsko Stolicco in italijansko vlado in se je papeštvo oprustilo nevrednega položaja, v katerem je bilo od leta 1870.

Delo za krščanski tisk. Velika skrb vseh papežev zadnjega časa, tako tudi sedanjega, je krščanski tisk, ker je ta velik moderen apostol za Kristusovo stvar. Posebno vneto so delovali za krščanski tisk v pretečenem letu v Belgiji. Udeleževala so se tega dela predvsem mladinska društva, veliko so storiili delavci in pa žene. Takega dela je tudi pri nas še veliko treba!

Rusija v boju zoper Boga. Sedanjí vlastodržci na Ruskem delajo na vse kriplje, da bi iz duš ruskega naroda iz-

brisali vsako sled o Bogu. Liansko leto so podvzeli v ta namen najrazličnejše korake. Mesca marca je izšlo naročilo, da ne sme nobeden katoliški duhovnik občeovati s papežem drugače kakor le preko sovjetske vlade. Tudi je vlada zahtevala, da morajo duhovniki odreči pokorščino svojim škofom in da ne bodo podučevali verouka mladih ljudi, ki še niso izpolnili 16. leta. Kateri duhovnik se ni hotel k temu zavezati, je bil poslan v pregnanstvo na grozen otok Solovec. — Dne 8. aprila je proglašila »Pravda«, glasilo vladne stranke, kot najvišjo strankarsko dolžnost, boj proti vsaki veri. — Kot pripravo za Veliko noč so se povsod vršila brezbožna predavanja, protiverske igre, najgrši napadi na osebo Kristusovo. Posebno, so tokrat brezbožni agitatorji lovili otroke, katerih stariši so verni. — Junija je izšla določba, ki prepoveduje službo božjo in cerkvene obrede v tovarnah, delavnicah in drugih napravah. S tem so hoteli preprečiti, da bi duhovniki obiskovali bolnike in jim delili zakramente. Tudi je prepovedal ta odlok vsem verskim družbam, da bi smeli snovati društva, zbirati mladino. Nato so ustanovili še protiversko vseučilišče v Moskvi in pridobili zanj 600 dijakov in dijakinj. Za Božič pa so prepovedali postavljanje božičnih dreves in drugih svečanosti, ki bi spominjale na krščanstvo. Pa vse to brezumno divjanje ne koristi nič. Ima le malo uspeha, veliko več ljudi pa se zopet oklepa vere, ker spoznavaajo, da so bili ogoljufani in da je življenje človeške duše le Bog.

Usodna zmota. Danes nekateri ne poznajo nujnejšega posla kakor odpraviti Kristusova načela iz zakona in iz razmerja med obema spoloma. Proglašajo v tem oziru »prostost, ki se ji ni treba ozirati na nikogar« in pa najgršo razbrzdanost. Kažejo se pa tudi posledice tega razdiralnega dela. To so tako pogoste ločitve zakonov z vsemi svojimi usodnimi posledicami. To pa ni edino. Druga nesreča so bolezni, ki jih je Stvarnik postavil kot naravno kazen za nečistost. Tako so dunajski zdravniki ugotovili, da boleha več kot 20% vseh dunajskih prebivalcev na teh boleznih, da postaja število tistih deklet, ki so zastupljene in nesposobne za zakon, vsak mesec večje. Tako ljudje brez Kristusovih nauk morijo svoje duše, a ugonabljajo tudi svoje telesno zdravje.

NAŠA DRUŠTVA

Kdor hoče zastopj radio, naj si naroči srečko za 5 Din pri Prosветni zvezi v Mariboru!

Občni zbor Krščanske ženske zveze v Mariboru je preložen na nedeljo, dne 24. februarja, ob 16. uri, v Zadržni gospodarski banki. Udeležba obvezna za vsa članstvo! — Odbor.

Marenberg. Naše Prosветno društvo deluje neumorno za izobrazbo tukajšnjega ljudstva. Knjižnico, koje ustanovitev je omogočila gospa Marija Štangel, vodi vestni in skrbni knjižničar Anton Vamlek in izposojuje članom lepe knjige vsako nedeljo. Naši fantje so vpriporili na Silvestrov večer »Scapinove zvijače«.

dekleta pa na Svečnico igro »Jeza nad petelinom in kesa«. Obojekrat so se igralci potrudili in igrali prav dobro. Po zaslugi delavnega in pozitivnega tajnika, gospoda Janko Torcarja, si je društvo nabavilo velik skioptikon ter je imelo doslej dvojje skioptičnih predavanj za odrasle in eno za šolsko mladino. Gospa M. Stupca nam je že dne 3. t. m. tako lepo predavala o Bernardki in o Lurški Gospej ter napravila šolarjem kakor tudi odraslim veliko nedolžnega veselja.

Sv. Barbara v Slov. gor. Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 24. svečana, popoldne po večernicah igro »Na dan sodbe«.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na odru Katoliškega prosветnega društva se je uprav pretresljivo vpriporila Finžgarjeva igra »Razvalina življenja«, ki je bila v mnogočem naravnost vzorna in zgledna predstava. Dekleta so en teden nato podala »Pod božjim varstvom«; bila bi tudi lepa igra, toda morala bi se vpriporiti tako živo in zanimivo, kakor poprej ni bila, potem bi se vse drugačen

Smotno ob Dreči. V prij. o osrednje slovičega samostana prihajajočega rodoljuba zanima ta turistovsko zanimivi kot, kjer vsekrog je zelen gozd, tišina, v njo odmeva zvon iz lin; kjer Savinje, Dreče se spoji ravnina, a ozadje kras Solčavskih je planin; kraj, ki vreden je zanimanja, spomina. V tem slikovitem okraju se skrivajo naše skromne vasi gornjegrajskega sreza ter v teh težkih prilikah čakajo lepših časov. K nam prihajajo razen tu-

ristov tudi lesni agenti, redkokedaj tudi važni uradni funkcionarji. Težke časovne razmere zahtevajo organizirano delo za ljudsko izobrazbo, saj brez izobrazbe ni gospodarskega napredka. Osnova se je iz prosветnih društev okrajni prosветni odbor, ki naj nadzoruje in pospešuje tukajšnje kmečko-prosветno delovanje, podrejeno mariborski Prosветni zvezi. In to delo naj donese kamenčke k veliki gradnji jugoslovanske vzajemnosti. Ta krajevna razmotrivanja so napisana prosветnim članom kot odziv na okrožnico, potom koje se sporoča za prihodnje tedne revizija delovanja prosветnega odbora za tukajšnji okraj v Nazarijih. Revizija, ki naj vzbudi krajevna prosветna društva iz spanja, sebičnega razveseljevanja ter molčanja k skupnemu narodnemu delu v raznih panogah, zlasti pa v kmečki stroki, na polju slovenske kmečke prosvete.

Šmarje pri Jelšah. Predzadnjo nedeljo se je vršila skupna seja Prosветnega društva, Orla in Orlic, na kateri je zastopal Prosветno zvezo v Mariboru naš rojak monsig. Vreže. Ob zaključku seje je monsignor daroval vsem trem imenovanim društvom po 100 Din. Dar smo navdušeno sprejeli z obljubo, da bomo na polju naše prosvete napeli vse naše moči ter tako oživeli naš okraj s prosветnimi društvi. Že v kratkem moramo sklicati vsa že obstoječa prosветna društva na občni zbor dekanjskega odbora, v župnijah pa, kjer še društva ne obstajajo, ista ustanoviti. Torej na delo za našo prosveto; našemu domačinu in večkratnemu dobrotniku monsig. Vrežetu pa plačaj Bog!

Zima -- mraz.

Ako nastopi ostra zima, ljudje kaj radi izjavljajo, da takšne zime ne pomnijo niti najstarejši ljudje. V takih izjavah je kajpada dosti pretiravanja. Letos pa takšne izjave niso vsebovale nobenega pretiravanja. Toplomeri — boljše rečeno: mrazomeri — so zaznamenovali tako nizko stanje, da ga niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Berolinčani so posegli ne po zapiskih svojega spomina, marveč v pismene zapisnike iz leta 1855, 1850 ali celo iz leta 1830, da so našli sličnosti k letošnjemu mrazu. Dunajčani in Pražani so morali seči še dalje nazaj v preteklost ter so ugotovili, da od leta 1775 ni bilo takšne zime, kakoršna je bila pretekli teden. Varšavani — prebivalci glavnega mesta Poljske — pa se sploh niso čisto pečali s primerjevalnim mrazomerstvom, marveč so rajši skrbeli za tiste, katerim so vsled mraza 47° pod ničlo ozeblji udje telesa. Saj je samo v Varšavi v dneh, ko je zima bila na višini, boljše rečeno na največji nižini, vsak dan okrog 1500 ljudi moralo biti vsled ozebljih udov — spravljenih v bolnišnice. V malo boljšem položaju so bili Italijani s 37° pod ničlo, toda njihova borba proti mrazu je otežkočena s pomanjkanjem peči in kuriva. V Benetkah se je zgodila ta velika izrednost, da nekaj dni niso mogli mrličev sprati na pokopališče, ki je na otoku sv. Mihaela. Radi prevelikega ledu v kanalih pogrebne gondole (čolni) niso mogle naprej, marveč so se morale vrniti s pogrebci in mrliči.

Kdor je tako srečen, da more v tej hudi zimi sedeti za toplo zakurjeno pečjo, se more pečati ne samo s primerjevalnim mrazomerstvom, marveč tudi z ugibanjem o razlogih te izredne zime. Učenjaki, ki se jim pravi meteorologi ali po slovensko vremenoslovci, so svojja modrovanja o tem sporočili svetu.

Nekateri so pripisali krivdo takozvanemu Zalivskemu toku, ki se je baje pomaknil od vzhoda bolj proti zapadu. Zalivski tok je nekaj toplovodni vod za vzhodne in severne dele Evrope. Izhaja iz Mehiškega zaliva — odtod njegovo ime — v Srednji Ameriki s povprečno toplino 26°, kl pa v daljšem toku seveda pojema, teče skozi morje ob severo-ameriški obali, obrne se potem proti vzhodu k Evropi ter objema s svojim toplim objemom vzhodni in severovzhodni del Evrope do Grenlandije. Njegov ogrevajoči vpliv na severni del Evrope je nad vse blagodejen, ker bi brez njega ti deli bili izpostavljeni sibirski zimi ter bi se spremenili v ledeno puščobo. Ako sedaj nekateri vremenoslovci radi prehude zime valijo krivdo na Zalivski tok, to tolmačenje ni našlo odobravanja. Za nekrivdo tega toka govori dejstvo, da ravno v severnih delih Evrope, kjer on najbolj kaže svoj dobrodejni vpliv, tudi letos ni bilo tako hude zime, kakor v bolj južnih krajih. To bi mogle s hvaležnostjo posvedočiti Anglija, Danska, Norveška, Špicbergni itd. Eskimi, ki so najbolj proti severu prebivajoč narod, niso nič kaj zadovoljni s sedanjo zimo, ker jim je premila. Temperatura je v njihovih pokrajinah previsoka in zato ne morejo s svojimi sanmi na lov. Posledica je pri njih pomanjkanje živila.

Druge učenjake je letošnja zima tako presenetila, da so jo začeli proglašati kot stalno. Ledena doba se je zopet vrnila, tako modrujejo. Huš, huš: tako spreleti človeka, ko čita taka modrovanja. Ledena doba, sam led, sam sneg: to je smrt vse kulture, vsega napredka. Koga ne bi v tej mrzli zimi zazeblo do srca, ako čita tako pametna tolmačenja. Hvala Bogu, da Evropa še ni tako mrzla, da bi se morala zadovoljiti s traj-

no odejo snega in leda. Ledena doba, ki je v Evropi ponehala takrat, ko se je v njej pojavil človek, ne bo trajno nastopila. Se je solnce na nebesnem svodu, in to solnce sije, in njegovi žarki bodo tudi v naših krajih zadobili tako moč, da bodo pregnali sneg in led. Vi vremenoslovci, ki prerokujete samo led in sneg, pa se pojdite solit!

Kateri so torej razlogi za tako ostro zimo v naših krajih? Isti, ki so slično ali morda slabejšo zimo povzročali v prejšnjih časih: mrzle zračne plasti v Rusiji. Iz Rusije se te mrzle plasti zraka valijo proti zapadu, preplavijo srednjo Evropo ter povzročajo občutljiv mráz vsepovsod, kamor prodrejo. Debele snežne plasti, ki pokrivajo zemljo, pospešujejo, pomnožujejo in vzdržujejo mráz. Ta mráz je ne samo ostal, marveč se od dneva do dneva stopnjeval, ker so izostale južne toplejše struje, ki so navadno v tem času že nastopile.

Zima je med drugimi državami hudo zadela tudi našo državo. Ogromne plasti snega pokrivajo našo zemljo. Ponekod so zameti tako visoko zametli železniško progo, da so vlaki obtičali v snegu. Lokomotive, ki so se morale boriti proti ogromnim masam snega, so se pokvarile. Cela vrsta lokomotiv je vsled tega postala nerabna. Nekatere železniške proge (zlasti v Liki, pa tudi proga Karlovac—Sušak) so bile tako zametene, da vlaki niso mogli voziti in je ves promet bil ustavljen za več dni. V Sloveniji so poleg zametov delali železniki velike težave plazovi. V Dravski dolini je bil železniški promet vsled plazov jako otežkočen, še hujši pa je bil položaj med Celjem in Žid. mostom, kjer so plazovi, ki so se sesuli na progodosegli veliko višino in širino. Bilo je treba dolgotrajnega in nadvse naporenega dela, predno se je za več ur prekinjena zveza med Celjem in Ljubljano zopet vpostavila. Radi pomanjkanja kuriva je bila železniška uprava prisiljena, osebni promet na vseh progah omejiti na najmanjši in nujno potrebni broj vlakov. Glavna skrb železniške uprave je tovorni promet, s tovrstnimi vlaki je treba mestom in industrijskim krajem dovažati hrano in kurivo.

Kar se tiče kuriva, je zavladovalo veliko pomanjkanje zlasti po mestih. Šole so vsled pomanjkanja kuriva zaprte, kuriva primanjkuje po uradih in bolnišnicah, zasebniki se trudijo na vso moč, da bi si oskrbeli najnujnejše netivo za kuhinjo in sobe, kjer prebivajo ljudje. Vsled pomanjkanja kuriva veliko trpe odrasli, zlasti še otroci. Sirote v takih dneh še bolj trpijo, ker jim manjka vsega: hrane, obleke in toplote. — Vsled tega so se po mestih organizirale okrepčevalnice in ogrejevalnice, da se pride na pomoč tistim, ki trpijo največje pomanjkanje. Tudi na deželi so posledice zime in mraza težke. Ponekod so hiše brez drv, krompir je zmrznil po kletih, nekaterim posestnikom je zmrznila celo živina. Ljudje se s strahom in obupom vprašujejo: Kaj bo? Teši nas pa nada, da smo najhujše prestali ter da bo kmalu konec ledene šibe božje. Pri tem pa še ni izključena nevarnost povodenj, ako bi jug nastopil s prevetilo silo.

NOVICE

Agitatorjem, naročnikom in čitateljem »Slovenskega Gospodarja« pripravlja propagandna pisarna veselo presenečenje za Velikonoč. Podrobnjše v prihodnjih številkah.

Naročniki »Našega doma« dobijo po pošti vsak dve srečki Prosvetne zveze v Mariboru. Eno srečko dobijo zastoj, drugo pa morajo prodati ali sami kupiti. Če druge ne prodajo, tudi njihova ni veljavna. Ne zamudite sreče!

Sto let od njihovega rojstva v l. 1829 poteče letos duhovnikom, ki so starejšim prebivalcem po naši škofiji bili še osebno znani in to so: Arnuš Franc, Fleck Jožef, Hajšek Anton in Hajšek Jožef, veroučitelj Jan Franc, Klavžar Franc, Šibal Anton, Matija in Šrol Franc.

Elektrarna v Fali velike težave radi vedno bolj naraščajočega leda na Dravi. Ker je Drava zaprta, se nakopiči ves srez pred elektrarno in je zmrznil že v prvem letošnjem mrazu. Vodni tok pod ledom je malenkosten, zato se ne prideluje dovolj elektrike, da bi zadostovala za velike zimske potrebe. Ker stoji voda do Brezna, je Drava v celi črti popolnoma zmrznila in sicer tako močno, da vozijo s konji les čez Dravo po ledu. Ker pa voda vendar vedno priteka in prinaša vedno novega sreža, tišči vodni pritisk novi srez na stari led, vedno višje in višje, tako da je dosegel že novo, visoko zgrajeno cesto in ovira že promet na cesti. Elektrarna ima sicer ledolomilca, pa kaj more en stroj proti toliki množini ledu, ki je po mnenju delavcev 10—12 m debel! Čudno, da elektrarna še vzdrži tako velikanski pritisk!

Požar v najhujši zimi. Pustni »orači« ali »korenti« od Sv. Vida so v ponedeljek pred pustom hodili po župniji Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Ko so orali v Župečji vasi, jih je šel gledat tudi Brenčov fant, med tem pa mu je v hlevih nastal ogenj, ki je hleve s krmom vred upepelil; živino so na srečo še rešili. Došli domači gasilci, sosedje in svatje na gostijo v bližnji Draškovičevi hiši so zabranili vsaj širjenje ognja na sosednje hiše, čeprav brizgalnica vsled prehude zime ni mogla delovati. Ni čuda, ko pa je zjutraj kazalo 25 stopinj pod ničlo!

Žrtve snega v Halozah. — Plaz zasul pet ljudi. Sv. Trojica v Halozah. Stari sneg ni novega nič kaj vesel in ga odriva iznad sebe ter ga pošilja v doline v obliki plazov. V soboto, dne 16. t. m., je v naši fari plazovje zahtevalo pet človeških žrtev. V trgovino je šel 15leten fant iz Gruškovja in ga je zasul plaz. Odkopali so mrtvega. Gospodar je gnil kravo napajati; smrt sta našla oba pod plazom. Ženska je šla po vode; zasul jo je plaz. Čvrst mož se je vračal domov, a ni dospel. Tudi njega so mrtvega izvlekli izpod snega. Hudo je po vrhovih za vodo; daleč v dolino morajo ljudje po njo. Neka ženska je kidala pot do studenca, a je ni dokidala, ker jo je podsul plaz in je po večurnem is-

kanju niso mogli izkopati. Kaj takega se ni še dogajalo v Halozah!

Trebuh si je prerezal in umrl v bolnici. V mariborski splošni bolnici je umrl v torek, dne 12. februarja, 24letni posestniški sin Ivan Šalamun iz Šmarjete ob Pesnici. V trenutku hipne razdraženosti je pograbil kuhinjski nož in si prepral z njim trebuh tako, da so mu izstopila čreva. Prepeljan je bil sicer v bolnico, kjer je pa podlegel grozni rani.

Volčja nadloga že v Prekmurju. Ker je Blatno jezero popolnoma zamrznilo, so dobili volkovi prehod iz Ogrskega v Slovensko Krajino. Prigodilo se je, ko se je kmet iz Razkrža vračal z vozom od Mure domov, da sta ga med potjo napadla dva volkova. Konja se nista hotela več premakniti z mesta in sta tiščala glave k tlom. Na kmetovo klicanje sta prihitela na pomoč dva lovca, ki sta se nahajala v bližini. Ta dva sta kmeta rešila. Tudi na Melincih in ob Muri sploh so že opazili volkove. Med prebivalstvom vlada zato velik strah. Nihče si ne upa brez orožja od doma. To zalego bodo morali čimprej uničiti, da se preveč ne razpase.

Nenadna smrt. Nenadoma je v ponedeljek, dne 11. februarja t. l., dopoldne umrl na svojem domu pri Sv. Joštu v gornjegrajskem okraju kmečki posestnik Janez Poznič, p. d. Krnčnik, v 79. l. svoje starosti. Zadela ga je kap. Kmetovale je nad 50 let na svojem lepem posestvu nad Zadrecko dolino. Bil je vzoren in skrben gospodar. Pred vojno je mnogo kupčeval z živino in drobnico in bil znan daleč naokrog po Štajerskem, Kranjskem in Koroškem. Dolgo let je bil cerkveni ključar pri podružnici Sv. Jošta in je storil mnogo za povzdigo lepote hiše božje. Vedno je bil pravi krščanski mož in dolgoletni naročnik: »Domoljuba« in »Gospodarja«. Naj v miru počiva!

Umrl je v Celju poslovodja tiskarne Mohorjeve družbe gospod Ivan Kolenc. Rajni je služboval v omenjenem podjetju 46 let in je zatisnil oči v starosti 70 let. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Redka starost. Dne 10. t. m. je obhajal naš rojak, gospod profesor Matej Vodusek v Ljubljani 90letnico svojega rojstva. K temu izredno redkemu slučaju blage naklonjenosti človeške usode je čestital v imenu Ptujске gore gospod Davorin Žunkovič, ravnatelj študijske knjižnice v Mariboru, slavnemu jubilarju, kateri je s svojimi znanstvenimi deli dvignil tudi ugled svojega rojstnega kraja.

Požar. V Dobravi pri Zrečah so Kordonovi v kleti zakurili, da bi pred mrazom obvarovali tam shranjeno blago. Pa po nesreči je na s snegom obloženi strehi nad gospodarskim poslopjem začel škodonosno skakati rdeči petelin. Rešili so živino; žito, krma in drugo je zgorelo.

Obnemogel in zmrznil. Iz Zreč nam pišejo: Dobrotljivi sosed Simon Grašič je za letošnjo hudo zimo pod svojo toplo streho na hrano vzel bivšega tkalca, sedanjega občinskega ubožca Matevža Vivod. Ta je pa nedaleč od svojega bivališča na potu vsled mraza obnemogel in zmrznil, umrl.

Železniška nesreča pred pragom Beograda. Dne 12. februarja se je pripetila na železniški postaji Batajnica pri Zemunu težka nesreča. Zgoraj omenjenega dne bi moral kreniti s postaje Batajnica v Beograd vlak, ki je obstojal iz stroja in štirih vagonov. Istočasno je krenil iz postaje Zemunsko polje brzovlak. Proga ima dva tira in bi moral vsak vlak voziti po svojem. Strojevodja prvega vlaka je odpeljal s postaje Batajnica, predno je prejel dovoljenje in predno so bile postavljene kretnice za odhod vlaka. Na ta način sta prišla oba vlaka na eden tir in trčila. Oba stroja sta hudo poškodovana, štirje vagoni prvega vlaka so zgoreli. Pri nesreči je bilo ranjenih 18 železniških uslužbencev in eden potnik.

Štiri otroci zgoreli. Dne 12. februarja se je zgodila v Beogradu na stanovanju tramvajskega sprevodnika Iliča grozna nesreča. Mati se je odpravila predpoldne na trg in pustila doma same 4 otroke, ki so bili stari: 6, 4, 2 in pol leta. Ko se je vrnila, je našla deco deloma zadušeno, deloma napol zgorelo. Otroci so najbrž hoteli nalagati drva v peč. Pri tem nevarnem poslu je padla žrjavica na slamnjačo in jo unela. Eden od otrok je popolnoma zgorel. Ko je videla mati na smrt obžgano deco, se je zgrudila ne zavestna.

1.2 milijona kubičnih metrov snega na ulicah v Pragi. Od 31. decembra do 8. februarja je dosegel sneg v ulicah v Pragi višino 84 cm in je vsega snega 1.2 milijona kubičnih metrov. Za izvoz snega iz mesta je bilo doslej potrošenih 1.3 milijona čK.

To je brezbržnost! Iz Ženeve javlja: Angleški letalec Kennedy je padel te dni z letalom dvokrilnikom, s katerim je hotel leteti na Dunaj. Nesreča se je zgodila nad zamrznjenim jezerom St. Moritz. Kennedy je prifrčal iz Londona v Švico brez letalskih očal in je bil čisto poletno napravljen. Letalo je bilo v slabem stanju, a letalec se je lotil poleta, ne meneč se za neugodna vremenska pogoja. Ponesrečeni se je le nekoliko opraskal. Ko je videl, da se mu je aeroplan popolnoma razbil, si je mirno prižgal pipo in pripomnil, da mu ni za razvaline letala in se je odstranil.

V 4 in pol minuti obsojen na smrt! V Liverpulu na Angleškem se je vršila te dni pred poroto razprava. Radiotelegrafist Clarcke je bil obtožen radi umora. Ob 11. uri predpoldne so ga pripeljali v sodno dvorano, po preteku 4 in pol minute je zapustil mesto pravice kot obsojenec na smrt. Obtožnica ga je dolžila umora neke stare gospe in poskusa umora njene hčerke. Ker je obtoženi zločin priznal, je bil obsojen na hitro roko in tudi sprejel kazen.

Izreden samomor. V Esslingen na Nemškem si je končala 22letna hčerka monakovskega profesorja na čuden način svoje mlado življenje. Po preplešani pustni zabavi se je podala deklina na hribček v bližini mesta. Najprej je uzela spavalni prašek, nato legla, zaspala in v tej hudi zimi zmrznila.

Komaj 17letni nepridiprav umoril 4 osebe. V Opavi na Čehoslovaškem so zaprli 17letnega rejenca Valterja Miger. Mladostni divjak ie v Racenu u-

moril na zverinski način svojega krušnega očeta, njegovo ženo, hčerko in teto. Radi neizpodbitnih dokazov je zločin priznal in zaupal policiji, da je hotel u norjene v hiši celo zažgati.

Prijeti roparji grobov. Iz Verduna na Francoskem poročajo: Trije Poljaki: Zadanovski, Gronovski in Dabrovski so bili v Verdunu prijeti in zaprti, ker so ukradli iz grobov pred Verdunom padlih francoskih vojakov zlatih novcev za 600 f

Mariborške novice.

Mariborska požarna bramba pod poveljstvom gospoda Vollerja požrtvovalno deluje v blagor mesta, okolice in občinstva. V soboto, dne 16. februarja, je požarna bramba imela svoj 58. občni zbor. Poročilo izkazuje, da je rešilni oddelek pomagal leta 1928 v 1125 nesrečnih slučajih in pri okoli 100 požarih. Celi Maribor in okolica sta hvaležna požrtvovalnim možem pri požarni brambi in rešilnem oddelku, ki kot Samaritani brezplačno vršijo svoje človekoljubno delo bližnjemu v pomoč. Z zlatim prstanom je bil odlikovan za ti-sočkratno reševalno vožnjo ključavničarski mojster Franc Schell.

Novo zdravstveno okrožje za občine mariborske okolice na levem bregu se je sestavilo po navodilih oblastnega odbora. Tako dobijo občine kamniške župnije, Krčevina, Lajtersberg, Sv. Peter in občine marješke župnije svojega zdravnika. Za predsednika okrožja je bil izvoljen g. Alojzij Peklar, župan iz Krčevine, za podpredsednika pa g. Al. Schiker, župan pri Sv. Marjeti.

Sneg je mariborski občini napravil ogromne stroške. Do sedaj je stalo spravljjanje snega občino okoli 200.000 Din. Kljub temu pa še ležijo po ulicah cele planine snega. Iz stranskih ulic ni mogoče spravljati snega, ker imajo delavci v glavnih ulicah več kot preveč dela. Ako bi sedaj nenadoma prišlo južno vreme, bi voda vdrla v spodnje dele hiš in v kleti, ker je nemogoče, da bi kanali požrli vso vodo.

Mestna občina pod vodstvom župana dr. Alojzija Juvana je v tej hudi zimi priskočil rešilec in sirotam na pomoč. Četrtega dne, dne 17. februarja naprej, do 25. februarja, bo trajal hud mrz, razdeljuje me na občina revežem vroč čaj in kruh. Brezplačno razdeljevanje čaja in kruha se vrši na štirih krajih v mestu. Ustanovljene so tudi ogrejevalnice kjer se lahko na stotine ljudi greje.

Vse šole zaprte. Radi pomanjkanja kuriva je šolska oblast odredila, da se vse šole zaprejo od 18. do 25. februarja.

Stari Mariborčani izumirajo. V prejšnjem tednu je umrl mariborski trgovec Waidacher iz Slovenske ulice, star 74 let, a v petek, dne 15. februarja, je umrl Karl Pfrimer, vinski trgovec in dolgoletni podžupan v Mariboru.

Ob grobu † Erne Razlag.

V petek, dne 8. t. m., popoldne ob treh smo izročili v naročje matere zemlje telesne ostanke gđc. Erne Razlag, vpokojene učiteljice v Ptuj, ki je na posledicah hude pljučnice umrla dne 6. t. m., ob štirih popoldne. Ž njo je izginila iz naše sredine učiteljica, kakršnih je malo, osebnost, ki je mogočno uplivala s svojo kremenito značajnostjo, vsestransko izobrazbo, z živahnim in veselim temperamentom, jedrnat, globoko pobožnostjo in neutrudljivo delavnostjo ter navdušenostjo za vse dobro in lepo.

Njena zibelka je tekla v Italiji, kjer je njen oče, doma iz Murskega polja, služboval kot vojaški oficijal. Tam je v mestu Veroni zagledala luč sveta. Pozneje je oče služboval na Solnograškem, v Kamniku, nazadnje se je nastanil v Brežicah. Ljudske šole ni obiskovala, ker so ji preskrbeli domačega učitelja. Že takrat se je učila zlasti jezike (francoski, laški, nemški), do katerih je kazala posebno veselje. Učiteljske je dovršila v Gradcu, kjer je napravila tudi izpit za meščansko šolo.

Kot učiteljica je najprej službovala v Brežicah 9 let, potem v Ljutomeru na dekliški šoli, kjer je z najlepšim uspehom delovala 19 let. Po vpokojitvi je ostala še eno leto v Ljutomeru, potem pa se je preselila v Ptuj, kjer je bivala 18 let.

Od Boga je prejela velike zmožnosti, ki jih je porabila dobro, kakor malokdo. Vse svoje moči je posvetila delu za mladino v šoli in izven šole. Rajna Erna ni učila suhoparno, mehanično, ampak je položila v pouk vso svojo bogato osebnost, svoje plemenito srce. Bila je prava vzgojiteljica in duševna mati — ne samo učiteljica — svojim učenkam. Pridobiti si je znala mlada srca, v nemala jih je za pravo pobožnost, za čednostno krščansko življenje, za samoizobrazbo, vzbujala je veselje do dela, v nemala k ljubezni do naroda in maternega jezika. Njenemu sodelovanju, kakor tudi njegovi tovariša prerano umrlega učitelja-pesnika Treuensfelda ter še živečega vpok. učitelja Zacherla se imamo zahvaliti, da je mladina in ljudstvo v Ljutomerski okolici tako narodno zavedno. Ne samo v šoli, ampak tudi izven šole je rada in odlično delala za povzdigo narodne zavesti in ljudske izobrazbe pri pevskem zboru. Bralnem društvu, čigar častna članica je bila, kot dobra pevka in izvrstna igralka. Za to izobraževalno delo je znala pridobivati in usposobiti mladino, vzbujati v njej mlade sile, jo odvracati od lahkomišelnosti in zapravljanja mladih let, vodila k samostojnemu udejstvovanju. Sama je spisala veliko govorov, prizorov in iger zlasti za Dekliško zvezo, rokopisi so potovali od enega kraja v drugega. Večkrat je tudi govorila na dekliških zborovanjih. Značilno za njo kot učiteljico je, da je učenke niso mogle pozabiti, tudi ko so izstopile iz šole, smatrale so se kot njene u-

Družinsko Pratiško za leto 1929

členke tudi še potem, jo rade pogosto obiskovale in ji pisale, prihajale k njej kot k materi po nasvete, tolažbo in bodrilo. Kolikim je bila rajna rešiteljica v temnih urah življenja!

Za delo med mladino in ljudstvom jo je usposabljal njen vesel značaj, njena vedrost in živahnost, ki jo je ohranila do zadnjih dni. Vrh tega je bila nad vse gostoljubna ter vedno pripravljena postreči vsakomur in ga ljubeznivo sprejeti, mnogokrat je bilo njeno stanovanje kakor hotel s sobami za tujce. Dušno in telesno okrepčan in poživljen si bil tamkaj.

Pred 19 leti je dala sicer slovo šoli in stopila v pokoj, toda tudi v pokoju ni imela pokoja, to je bila rajni Erni nepoznana stvar. V pokoju se je njeno delo še prav za prav potrojilo. Tudi v Ptujju je živahno delovala pri Dekliški zvezi, Marijini družbi, Društvu katoliških gospa itd. Ker je prejemala zelo majhno pokojnino, ki ni zadostovala za četudi zelo skromno življenje, je morala dajati inštrukcije, si s poukom dobiti sredstva za preživljanje, zato tudi ni ostalo niti za pogreb sredstev. V njenem stanovanju je bilo nekako ptujsko vseučilišče: najimenitnejše ptujske družine so ji pošiljale svojo decu v pouk (liberalni učitelji so jo pa celo tožili pri oblastih in hoteli zabraniti, da ne bi smela poučevati in se preživljati), ker so vedele, da svojim ljubljencem ne morejo poiskati boljše učiteljice; nekatere je pripravljala za ljudsko šolo, druge za gimnazijo, tretje za učiteljske, druge zopet za meščansko šolo, gimnaziji so ji nosili v pregled matematične in latinske naloge, imela je za učence in učenke gospode in gospe, tudi doktorji so bili med njimi — in razne narodnosti: Slovenci, Nemci, Italijani: Slovence je učila nemški, nekatere francoski in laški, Lahe in Nemce slovenski in francoski jezik. Poučevala je dan za dnevom 10 do 12 ur na dan, torej čez 60 ur na teden in to do zadnje svoje bolezni, ko je bila že v 71. letu svoje starosti. Niti za obed ni imela časa. Celo njeno delo je bilo posvečeno delu za mladino, katero je znala kakor redko kdo pripravljati za naloge, delo in boje življenja.

Krona njenega življenja in korenina njenega delovanja pa je bila njena ljubezen do Boga, njena kremenita, zdrava, modra pobožnost. Iz te je izvirala njena vedna pripravljenost, delati povsod za čast božjo in blagor bližnjega, zlasti mladine. Dasi sama vesele narave in polna živahnosti, dobra in postrežljiva do vsakega, je bila do sebe stroga ter se je natančno držala določenega dnevnega reda. Vsak dan je vstajala že ob dveh zjutraj ter do 5. ure molila in premišljevala, od 5. do 7. ure vsak dan je bila v cerkvi, častila presv. Rešnje Telo in pristopila k mizi Gospodovi. Tudi na potovanju se je kolikor mogla držala tega reda. Pokoja, brezdelja ni poznala, vse svoje moči je darovala v čast božjo in boljše bodočnost slovenskega naroda kot pravi apostol. Miru in pokoju tukaj nisi imela, uživaj nad zvezdami večni mir in pokoj! Neutrudno si delala za Boga in rešitev duš do sive starosti, uživaj pri Plačniku najboljšem plačilo brezkončno! Vz gledna

učenka Srca Gospodovega si bila, prosi tamkaj za slovensko mladino in ljudstvo, ki si ga tako ljubila, da ostane na potu resnice in čednosti. Spomin na te, tetka Erna, kakor smo te klicali, bo živel v naših dušah, dokler se ne snidemo nad zvezdami!

Zanimivosti.

Beli človek v očeh divjaka.

Na drugobarvne narode, ki še niso nikdar videli belega človeka, je napravil prihod tujih mož s čudno kožo prav izreden utis. V raznih potopisih iz celega sveta čitamo, kako divjaki skraj niti verjeli niso, da bi bila bela koža Evropejca pristna.

Za človeka, ki je sam črne barve in mu ni prišel pred oči človek svetlejšje barve, jo pogled na belca poseben dogodek, ki deluje na črnčevo domišljijo. Zamorec vedno premišljuje in tuhta, od kod nenavadna telesna barva tujca.

Bela barva je skoro pri vseh divjih narodih znak žalosti. To sicer ni v skladu z našimi pojmi, ker mi žalujemo črno oblečeni, a bomo to razumeli, če pomislimo: Tudi mi si predstavljamo — strahove kot belo oblečene pošasti. Celo smrt si slikamo v beli halji. Divjaki si predočujejo mrtve v belih pošastnih podobah. Ko so se pokazali Evropejci prvič med drugobarvnimi narodi, so jih imeli za bele — prikazni.

Domačini so se ali bali pred duhovi in so se skušali belega človeka otresti z zvijačo ali s silo; zopet drugi so častili svoje umrle prednike kot dobra nadnaravna bitja in so skazovali radi tega tudi belemu človeku božje časti.

Špance, ki so podjarmili po odkritju Amerike — Mehiko, so častili skraj domačini kot z neba došle bogove.

Ko so prodrli Rusi prvič v Sibirijo, so bili v očeh tamošnjih Kamšadalov nebeške prikazni.

Anglež Kuk, ki je odkril Tihi Ocean, je bil za prebivalce otoka Havai skraj bog.

Beli človek se ni skazal vrednega, da bi ga častil divjak po božje. Domačini so kmalu pogruntali, da so belci drugobojni ljudje. Prerano je prišlo do preprirov in celo do pobojev med črnim in belim človekom. Bogovi bi morali biti nesmrtni, a pod orožjem divjih Kamšadalov so popadali Rusi v Sibiriji, Mehekanci so pobili Špance in angleški bog Kuk je okusil nasilno smrt na Havajskih otokih. Dandanes ne gleda nobeden divjaški narod v belcu boga, ampak ohranila so se le še imena, ki govorijo, kaj je bil divjaku Evropejec pri prvem srečanju.

Predno so bili mnogoštevilni večji in manjši otoki v ogromnem Tihem Oceanu kolonizirani od Evropejcev, je moralo tamošnje prebivalstvo od prvih belcev prestatiti strašne grozote. Med odkritelji novih krajev so bili podivjani pomorščaki, morski roparji, pobegli kaznjenci in drugi tem podobni ničvredneži. Ko so se naselili v te bajno lepe in bogate kraje pozneje Evropejci kot trgovci, uradniki, misijonarji itd., so se maščevali domačini premnogokrat tudi na teh nedolžnih nosilcih kulture

radi zločinov zgoraj omenjenih odkriteljev.

Divjak je smatral vsakega belega človeka odgovornega za dejanja drugega belca. Dolgo časa je trajalo, predno so divjaki uvideli, da pripada beli človek raznim narodom. Po dolgih letih je šele uvidel drugobarvni človek, da je belec, ki je moril in ropal med divjaki, jih zastrupljal z opojnimi pijačami, in oni belec, ki ga uči krščanske vere, omike in raznih znanosti, nekaj povsem drugega.

Da je dosegel belec pri prvem srečanju z divjakom dostojanstvo boga, k temu so mu pripomogle v znatni meri novodobne iznajdbe, ki so bile domačinom neznane. Med temi predmeti je bila: puška, ladje, vžigalice itd. V Novi Gvineji imenujejo domačini Evropejce še danes može strelce radi prvih utisov učinka strelnega orožja.

Še le po letih so prepoznali divjaki copernije belega človeka in uvideli, da so to praktične reči in nič kaj nadnaravne.

V onem trenutku, ko je divjak spoznal, da je prvotno oboževani belec preobložen z napakami, je postal tudi sam samozavesten in se skuša otresti belega boga. Misijonarju, ki je pridigoval Maori vojsčakom na Novi Zelandiji o ljubezni do bližnjega pred bojem z Angleži, je odgovoril poglavar sledeče: »Te besede povej še Angležem, ti jih bolj rabijo nego moja vojska.«

Ko so čuli severni Eskimi zgodbo o Adamu ter Evi, so rekli, da sta morala biti prva človeka Evropejca. Evropejec hoče vedno več imeti, kakor rabi.

Ponosne so besede glavarja bolivijskih Indijancev belcu, ki je spremljal njegovega nečaka: »Glej predvsem, da se ne bo navadil mladi Indijanec krasti, ker tatvino zaničujemo. Glej, da bo ostal vreden imena Guaraya Indijanec!«

Iz ravnokar navedenih besed nikakor ne zveni slepo občudovanje belega človeka. Domačin je spoznal, kaj je na Evropejcu dobrega in kaj je slabega. Narodna zavest divjaka se je vzbudila in on sprejema danes od belca le to, kar se mu zdi dobro!

Tornado.

Vsako leto čitamo o groznih opustošenjih, katere povzročajo po Ameriki siloviti viharji, ki se imenujejo tornado. Kako nastane tornado, o tem si niti danes niso edini učenjaki. Posrečilo se je vihar v nastoju ter razvoju fotografirati in ugotoviti, da je njegova najmanjša širina 3 m, največja pa 3 km. Silovitost viharja si lahko predstavljamo, če pomislimo, da divja s hitrostjo od 250 do 450 m na eno sekundo. Navadni viharji, ki pa so že tudi opasni, vlečejo po 30 do 40 m na eno sekundo. Kadar nastopi tornado svoje uničevalno delo, je njegova sila večja nego vseh v istem času na svetu delujočih lokomotiv, parnih in električnih strojev, — sploh vseh človeških in živalskih moči.

Tornado so doslej opazovali le od Kalifornije v Ameriki v pasu preko Spodnje Indije, Kitajske in na japonskih otokih.

V naslednjem hočemo podati par primerov razdejanj tornada. Dne 20. septembra 1927 je razsajal tornado po ameriških pokrajinah, po katerih teče reka Mississippi. V mestu Saint Louis, ki šteje tri četrte milijona prebivalcev, je bilo od tornada ubitih 90 oseb, 600 težje ranjenih in podrlih 5500 hiš. Škoda je bila večmilijonska.

Tornado v Miami na amerškem polotoku Florida je zahteval dne 18. septembra 1926 — 242 smrtnih žrtev in veliko ranjencev.

Tornado, ki je divjal po ravnokar omenjenih ameriških ravninah pred lansko leto, je uničil 1500 oseb.

V prejšnjih časih so bile izgube človeških življenj mnogo večje. Združene države so organizirale proti tornado posebno varnostno službo. Predpojavi tornada so namreč pred nastopom viharja vidni in se da ljudi pravočasno posvariti, da si otmejo vsaj svoje golo življenje. V posebno nevarnih krajih so zgradili pod zemljo takozvane tornado-kleti, kamor bežijo ljudje, predno zatu-li tornado.

Ako vleče tornado ob morski obali, se razširi vihar tudi na morje. Burja povzroči v morju dva toka. Eden tok nastane naravnost po viharju in žene od vseh strani vodo proti središču tornada. Drugi tok nastaja s premikanjem viharja in se nagromadijo cele gore valovja in odplavijo vse, kar jim pride nasproti. Pri taki priložnosti je bila 18. septembra 1906 v pristanišču kitajskega mesta Hongkong vržena težka trgovska ladija iz morja daleč na obrežje.

Leta 1876 in sicer dne 1. novembra, se je pojavil tornado v morju ob izlivu reke Ganges v Sprednji Indiji. Morsko valovje je doseglo višino 14 m in je odplavilo z riževih polj 100.000 ljudi. Na enak način je uničil tornado v mesecu septembru 1900 v Galvestonu v Severni Ameriki 6000 ljudi. Radi te nesreče so pozidali z neizmernimi stroški 5 in pol km dolg obrambni zid, ki se je sijajno obnesel in odbil valovje, ko je nastopil v avgustu 1915 ponovno tornado.

Hvala Bogu, da so ti nepopisno grozni viharji omejeni le na primeroma ozke površine zemlje in jih v naših krajih še sploh nikoli ni bilo.

Maček in liter vina.

Pri letošnjem visokem snegu in pasje ostri zimi smo sedeli v dobro zakurjeni krčmi pri vinski kaplji. V naši družbi je bil tudi gostilničar, ki nas je zabaval s pripovedovanjem raznih zanimivosti in smešnic.

Eden od gostov je odprl vrata in v sobo smukne domači maček. Pri pogledu na premraženo žival pravi krčmar: »Pa verjamete, da prinese ta le moj maček liter vina na mizo?«

Vsi so se krohotali tej trditvi in očitali krčmarju debelost farbarije. Ta se je priduševal in prisegal na istinitost mačkove zmožnosti. Prerekanja med krčmarjem in gosti so šla tako daleč, da je prišlo do stave.

Pisec teh vrst se je vadijal za 2 štefana najboljšega, ako bo muc prinesel liter vina na mizo.

Gostilničar je natečil liter vina in ga postavil pred nas. Steklenico je ovil v servijeto, kakor se to napravi navadno pri kuhanem vinu.

Vsi smo uprli pogled v copernijo, ki bi imela priti.

Morali smo kmalu odstopiti od mize, ko je poklical krčmar mucka in ga zvalil z božanjem v naročje. Žival je posadil na rahlo na mizo, da je bila tik pred steklenko. Maček je gledal napeto v liter, gospodar ga je še vedno božal po hrbtu, da je muc zadovoljno predel. Kar naenkrat ga je pograbil močno za rep in ga dvignil kvišku. V trenutku, ko je preplašeni mijavkar zgubil pod seboj trdo mizo in bi naj zacepetal v zraku, se je oprijel s kremplji prvih dveh tac z obupno krčevitostjo servijete v kateri je bil zavrt liter vina.

Krčmar je držal v zraku za rep mačka, ta liter in cela čudna procesija je romala iz ene mize na drugo. Najprej je postavila žival liter na trdo mizo, krčmar je izpustil rep in maček je skočil zmagoslavno pod mizo.

Česar nismo hoteli verjeti pred nekaj minutami za nobeno ceno, to se je doigralo istinito pred očmi številnih gledalcev in šegavi krčmar je dobil na občudovanje vseh stavo.

Opisani dogodek je resničen in se je doigral pred dnevi v Mariboru v dobro znani gostilni pri glavnem kolodvoru.

★

Najkrajše družinsko ime je na Francoskem. V Parizu živi gospa, ki je lastnica dobro obiskane kavarne in se piše: **O.** V Normandiji je vas, ki se zove: **O.** V tej vasi ima svojo posest plemenitaš, ki se tudi piše: **O.** Drugo najbolj kratko družinsko ime je v Nemčiji. V pokrajini Švaben živijo plemenitaši: **Ow.** Na Švedskem se piše znamenit iznajditelj: **Ek.**

Na stradajočih psih so opazovali, da so zgubili po 54 do 58 dneh stradanja polovico prejšnje teže, po 77 dneh pa 60 odstotkov.

Čisto navadna črna muha ima lahko v enem poletju 120 milijonov potomcev.

Limona vsebuje 10 odstotkov sladkorja. Zgorajna trditev je resnična in jo bo težko verjel, kdor je okusil kislo limono.

Starost umetnih zob. V 5. stoletju pr. Kr. so poznali stari Etruski, ki so prebivali v Zgornji Italiji, umetne zobe. V italijanskem muzeju v Cornetto imajo shranjena dva umetna sprednja zoba iz rimskih časov. To sta dva živalska zoba, ki sta bila pritrjena v človeški čeljusti za dva obročka na druga dva sosedna zdrava zoba.

Odvetnik
Dr. Jakob Hodžar
ima svojo pisarno
v **Celju,**
Matija Gubca ulica št. 2
(to je zvezna ul. med Aleksandrovo in Cankarjevo c.)

184

Lobanja novorojenčka vsebuje poleg možganov tri odstotke tekočine. Pri 20 let staremu človeku se poviša tekočina na približno 7% in pri 60letnem starčku na 14%.

Človeški možgani posedajo možnost, da lahko popolnoma izločijo nekatere zmožnosti. Ako se človek temeljito zagleda v kako stvar, ne sliši nič. Ako pa poslušaj kaj s posebno napetostjo, potem ne vidiš nič.

Izredna starost pri vednem zdravju. Oče zdravnikov Hipokrat je dosegel starost 140 let in ni bil nikoli bolan. Vprašali so ga, kako je vendar živel, da je dočakal tako visoko starost. Odgovoril je: »V celem življenju se nisem nikdar popolnoma do sitega najedel.«

Občinskim uradom se naznanja, da pripravlja oblastni odbor za sestavo letnih računov čisto nove tiskovine. Ko bodo gotove, se določijo na vse občinske urade.

Cene in sejska poročila.

Mariborski trg. Na zadnji mariborski trg v soboto, dne 16. februarja so pripeljali špeharji na 108 vozov 391 zaklanih svinj, kmetje pa 14 vozov sena in 6 vozov otave. Svinjsko meso se je prodajalo po 15 do 27,50 Din 1 kg. Seno je bilo po 120 do 170 Din 100 kg, otava po 135 do 170 Din. Krompir je na mariborskem trgu po 1,75 do 2 Din, čebula po 4 do 5 Din, jabolka po 5 do 10 Din, suhe slive po 10 do 12 Din, mleko po 3 do 3,50 Din, jajca po 1,50 do 2 Din, kokoši komad 30 do 45 Din, par piščancev po 40—80 Din, gos po 60 do 90 Din, puran po 75 do 120 D.

Mariborsko sejsko poročilo od 12. II. 1929. Prignanih je bilo 3 konji, 7 bikov, 124 volov, 157 krav in 1 tele. Skupno 292 komadov. Cene so bile za različne živalske vrste sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 8,50 do 9 Din, poldebili voli od 7,25 do 7,50 Din, biki za klanje 8 Din, plemenske krave od 5,25 do 5,50 Din, krave za klobasarije od 3,50 do 4 Din, molzne krave od 5 do 5,50 Din, breje krave od 5 do 5,50 Din, mlada živina od 6 do 9 Din. Prodalo se je 235 komadov, od teh za izvoz v Italijo 72 komadov, v Anglijo 59 komadov.

Mesne cene v Mariboru: Volovsko meso in meso od bikov, krav in telic od 10 do 18 Din, teleče meso od 15 do 22,50 Din, svinjsko meso sveže od 15 do 27,50 Din.

Cene deželnim pridelkom na ljubljanski borzi. Vse samo ponudbe, slovenske postaje, plačljivo v 30 dneh, dobava promptna: pšenica 80 kg 2%, 287,50—290, februar 292,50—295, marec 297,50—300, april 302,50—305, maj 307,50—310, moka 0 g vagon blago franko Ljubljana, plač. po prejemu 420—425, soržica (50% rži, 50% pšenice) franko postaja Domžale 277,50—280, koruza laplatska 325—330, časa primerno suha 295—297,50, ječmen bar. pol. 345—347,50, bč. 330—332,50. Zaključkov ni bilo.

★

Gospodarska obvestila.

Dvodnevni sadjarski tečaj se vrši dne 1. in 2. marca (petek in sobota) na obl. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Prvi dan se bo obravnavalo sajenje, rez in oskrba, drugi dan pomlajanje in precepljanje sadnega drevja. Potrebni za-

nimanci, ki dokažejo to s potrdilom pri stojnega občinskega urada, dobe prispevek za hrano in prenočišče. Udeležbo je javiti z dopisnico najkasneje do 28. februarja t. l. ravnateljstvu vinarske šole.

Enodnevni vinarski tečaj za rez v vinogradu in cepljenje trt v dneh 23. februarja in 9. marca t. l. na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se preloži radi neugodnega vremena na poznejši čas. Kdaj se bota tečaja vršila, se bodo interesi pravočasno obvestili. — Dvodnevni kletarski tečaj na istem zavodu se brezpogojno vrši v dnevih 1. in 2. marca t. l. Številni priglasenci se opozarjajo, da je začetek tečaja točno dne 1. marca ob 8. uri dopoldne na navedenem zavodu.

Enodnevni tečaj za rez v vinogradih se vrši dne 25. februarja t. l. pri oblastni trtnici in drevnici v Pekrah pri Mariboru. Teoretičen in praktičen pouk, ki traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure, je brezplačen ter vsakemu vinogradniku dostopen. Potrebni, ki dokažejo to s potrdilom pristojnega občinskega urada, dobe prispevek za hrano. — Upraviteljstvo.

Kmetijsko-gospodarski tečaj pri Sv. Antonu v Slov. goricah. Pod pokroviteljstvom tukajšnje kmetijske podružnice priredi komisariat samouprave mariborske oblasti dne 25. in 26. svečana v tukajšnjem Društvenem domu — kmetijsko-gospodarski tečaj. Predavala bosta dva gospoda inž. strokovnjaka in sicer gospod inž. Muri in gospod inž. Zupanič o živinoreji, travništvu, poljedelstvu, gnojenju, o napravi gnojničnih jam, vinarstvu, kletarstvu itd. Začetek tečaja dne 25. februarja ob 9. uri predpoldne, do 12. ure, in popoldne od pol 2. do pol 4. ure. Stalni udeleženci naj pri glasijo svojo udeležbo pri predsedniku Kmetijske podružnice Jakobu Rojs, ali pa pri Ludoviku Poljanec in Blažu Močnik.

Kmetijska podružnica v Kostivnici je na svojem občnem zboru sklenila proslaviti letos desetletnico obstanka. V ta namen je sklenila obdarovati vsakega redno plačujočega člana z enim jabolčnim drevesom. Ustanovitelju gospodu F. K. pa podariti za njegovo redno članstvo in požrtvovalnost na polju umnega kmetijstva častno diplomu, ter prirediti več strokovnih predavanj.

Kokoš. Prijatelj našega lista nam piše iz Dravske doline: Posedovala sva z ženo med drugimi kokoši tudi en poseben eksemplar, in to cela štiri leta. Ta kokoš je nesla, razen meseca decembra, v katerem ni sploh nobene jajca, — vsak dan, izvzemši terek in petek, po dve lepi, debeli in normalni jajci. Razven tega je proti večeru znesla še eno jajce, katero je bilo kakor prejšnji dve, s to razliko, da ni imelo trde, marveč popolnoma mehko lupino liki svilnati papir. Pred nekaj tedni sva opazila, da je ta kokoš prenehala nesti popolnoma, počela posedavati in močno hirati. Ker se stanje kljub vsem danim sredstvom ni hotelo izboljšati, sva jo zaklala, da vidiva vzrok njene bolezni. Pri raztelesenju sva opazila, da so bila vsa črevesa ob stran potisnjena in telesna votlina od golše pa do skrajnega zadnjega

dela telesa polna z jetri. Jetra so bila težka 58 dkg, lepe zdrave barve in dobrega vonja. Ker so jetra normalne kure samo okoli 3 dkg težka, je to v prednavedenem slučaju gotovo nekaj izvanrednega. V ostalem ni bilo te kokoši drugega kakor koža in kosti. Kokoš je bila navadne štajerske pasme, temno-rumene, ognjene barve.

Šmarski okrajni zastop priredi v nedeljo, dne 24. t. m., poučno predavanje o živinoreji ter o ustanovitvi živinske zavarovalnice. Govorila bosta gospoda Gorkič in Zupanc iz Maribora. Živinorejci šmarskega okraja, pridite na to velevažno kmetijsko predavanje, ki bo v Habjanovi gostilni po tihi sv. maši. K predavanju se posebej vabijo oni, ki so pri oblastnem odboru zaprosili za vzor-na gnojišča.

Veliki živinski in kramarski sejem v Teharjih se vrši v petek, dne 22. februarja. Kupci in prodajalci vabljeni k obilni udeležbi!

Težko stanje avstrijskega kmetijstva Nižjeavstrijski kmetje so imeli dne 11. februarja zborovanje na Dunaju. Na tem zboru je njihov voditelj Reiter podal poročilo o celotnem stanju avstrijskega poljedelstva. Poudarjal je, da je kriza avstrijskega kmetijstva dosegla vrhunec, ker avstrijski kmet mora voditi najtežjo borbo za svoj obstanek. Posebno kmetje po hribih in gorah so v neznosnem položaju. Treba je predvsem takoj rešiti vprašanje prodaje živine in rentabilnosti svinjereje. Pa tudi pridelovalci žita trpijo iste težave. Trgovinska pogodba z Madžarsko je ustvarila neznosne razmere. Uvoz tujege vina, zlasti iz Grčije, upropašča avstrijsko vinarstvo. Vsa ta vprašanja se morajo rešiti, drugače preti propad ne samo avstrijskemu kmetijstvu, marveč celemu narodnemu gospodarstvu Avstrije.

Vinograd

Glede rezi bomo morali biti v naših goricah letos zelo previdni. Pravijo, da so ponekod iz snega gledajoča očesa zmrznila od 5 do 40%. Kjer je bila toča, ali spomladanska pozeba, ali kjer je go spodarila peronospora, les ni dobro dozorel in škoda bo večja. Kako je z očesi, ki stoje globoko v snegu, se še nič ne ve, kakor tudi ne o škodi, ki ga je povzročil mraz na koreninah. Ponekod je zemlja zmrznila nad 1 m, drugod samo za 1 peden. Trsje z globoko segajočimi koreninami bo trpelo manje nego ono z bolj plitvimi. Učinek letošnjega mraza bo skoraj v vsakih goricah in tudi po posameznih legah, zemljah, sortah in podlagah različen. Zato bi bilo v splošnem svetovati, da bi gorice bolj na moč no narezali ter pustili trsu več in daljših reznikov, in tudi locnov (bikov, konjev), kakor navadna leta, ker se preobilica brez večje škode za trs še vedno lahko odreže, ako bi se pokazalo, da so vsa očesa pognala in bi bil trs s prvotno rezjo preveč obložen. Tudi naši trsničarji bodo morali letos posebno paziti, da ne bodo cepili — slepih oces!

Mraz in cene. Zimski mraz vpliva na vinske cene samo v toliko, da so vinski trgovci začeli postajati pozorni na even-

tuelne posledice mraza, vinogradniki pa tudi. Vsled vremenskih razmer počiva že več tednov promet. Trgovina ne more prodanega blaga izvažati, vinogradniki ne dovažati. Ko bo nastopilo južno vreme, bodo postali obrisi bodočih cen jasnejši.

*

Svetovni vinski trg.

Kakor v vseh vinorodnih državah, se giblje tudi pri nas vinska trgovina v zelo ozkih mejah. Deloma povzročuje ta zastoj mrzlo vreme, ki ne dopušča daljših transportov, deloma manjka denar za živahnejše trgovanje, deloma pa stoje cene naših povprečnih vin nad svetovno pariteto. Statistika pravi, da je bila vinska letina v srednji Evropi prav dobra. Prvo mesto zavzema Rumunija z 8.000.000 hl, takoj na drugem mestu stoji Jugoslavija s pridelkom 4 mil. hl, od koje množine bi še bilo na prodaj 1 do 1½ mil. hl, potem pride Ogrska z 1 mil. hl, nato Avstrija z 800.000 hl in nazadnje Čehoslovaška s 500.000 hl. Tudi konzum vina je začel v splošnem padati in žalibog se je temu primerno mnogokje dvignil potrošek žganja. V Ljubljani sami se je lansko leto n. pr. popilo za 5200 hl manje vina kot leta 1927.

Naši vinski izvozniki se sicer trudijo, da bi se uveljavili na inozemskih trgih, vendar pa ne morejo uspeti, ker pridejo n. pr. v Avstrijo, na Čehoslovaško in Poljsko cenejša vina iz Rumunske, Madžarske, Italije, Francoske in Grške za 10—12%. Madžarska in grška vina stanejo n. pr. na Dunaju 2.50 Din liter franko Dunaj brez carine in davkov. Pri takih cenah je seveda vsaka konkurenca izključena. Ker se sortirana vina na teh edino za nas v poštev prihajajočih tržiščih boljše plačujejo (po 6 do 10 Din), naj nam služi to za kažipot, da bi posebno v Sloveniji začeli obračati vso pozornost na pridelovanje kvalitetnih vin. Samo v tem leži bodočnost našega vinogradništva. Tak vina se vedno iščejo tudi doma in ker se bode naše zadružno vinarstvo še bolj izpopolnjevalo v smislu kvalitetnih vin ter se bo skušalo v doglednem času tudi uveljaviti na inozemskih trgih, bo prodaja takih vin olahkočena. Enkrat bode tudi v Jugoslaviji moralo priti do stroge ločitve kvalitetnih in navadnih, komerznih vin.

Da bodo naši vinogradniki lahko primerjali vinske cene v raznih državah, smo jim tukaj na podlagi najnovejših poročil sestavili majhen pregled:

Na Madžarskem stane liter navadne vina, ki tehta 7—9% alkohola, 14—16 filirov ali 1.40 do 1.60 Din. Ker take cene ne morejo kriti pridelovalnih stroškov, vlada tudi na Madžarskem huda gospodarska kriza vinogradništva. Boljša 11—13% vina, ki se zelo iščejo, stanejo 60—80 filirov ali 6—8 Din.

V Italiji se plačujejo slabša 7—9% vina iz Parme, Toskane, Apulije in iz Rovinja po 0.80—1 lire ali po 2.40—3 Din, boljša 10—12% pa po 1.50—1.70 lir ali 4.50—5.20 Din. Tukaj pridelovalni stroški niso tako veliki, ker gojijo še zmesne sadeže in cene so prilične gospodarskim razmeram.

Na Francoskem so imeli lani bogato trgatve. Kljub temu se cene dobro držijo, ker je precej povpraševanja zaradi velikega domačega konzuma. Glasom statistike pride n. pr. na vsako francosko glavo na leto 100 litrov vina, dočim se pri nas izpije samo 4.5 litra na osebo. Navadna rdeča vina 8—11% stanejo 1.50—2 franka ali 4.10—5.20 Din. — V Kampagni pa so meseca decembra še prodali nad 3,000.000 steklenic šampanjca.

Grška vina stanejo loko Trst, polnje na v kupčev vagon, 10—12% po 1.80—2 Din, 12—14% pa 2—2.50 Din, tako, da pridejo na Dunaj postavljena z vsemi prevoznimi in drugimi stroški ter s carino vred na 1 šiling do 1.10 šiling, ali na 8—9 Din. Seveda so ta vina manje vredna, pojačena s špiritom ali vendar delajo občutno konkurenco.

V Avstriji stane domače 8—9% vino 0.80—1 šiling ali 7—8 Din, boljše vrste in sortirano blago z 10—12% pa 1.30—1.50 S ali 12—12 Din. Domače vinogradništvo pa ne more zadostiti domačim potrebam, zato se uvaža na tisoče hl vina iz inozemstva, žalibog najmanj iz Jugoslavije!

*

Izvoz živine iz naše države.

Cena živine v naši državi je v primeri s cenami industrijskih izdelkov, osobito obleke, nizka. Eden izmed razlogov za to dejstvo, ki pomenja veliko gospodarsko škodo za kmeta, je padanje izvoza iz naše države. V naslednjem bomo navedli uradne podatke o izvozu živine v zadnjih dveh letih. Znašal je namreč ta izvoz: goveda v komadih leta 1927 132.200, leta 1928 104.800, v mil. Din leta 1927 354.5, leta 1928 283.6; svinje v komadih leta 1927 421.100, l. 1928 220.600, v mil. Din leta 1927 518.0, leta 323.6; konji v komadih leta 1927 39.500, leta 1928 38.200, v mil. Din leta 1927 91.1, leta 1928 89.5; drobnica v komadih leta 912.600, leta 1928 1.038.700, v mil. Din leta 1927 121.5, leta 1928 139.1.

Kakor se vidi iz teh uradnih statističnih podatkov, je napredoval samo izvoz drobnice. Izvoz konjev, ki ni bil nikdar velik, je le malo nazadoval. Večje je bilo nazadovanje pri izvozu govede, ki je znašalo 27.400 komadov (21%), po vrednosti pa 70.9 mil. Din (20%). Največje pa je nazadovanje izvoza svinj, kateri je padel za 200.500 komadov (47%), po vrednosti za 194.4 mil. Din (38%). Nazadovanje izvoza svinj zadeva občutno nekatere pokrajine naše države, med njimi tudi Slovenijo. Po avstrijski statistiki je izvoz zaklanih mesnih prašičev iz Jugoslavije v Avstrijo nazadoval od 7465 komadov leta 1926 na 3520 komadov leta 1927 in 1525 komadov leta 1928, izvoz živih mesnih prašičev pa od 3614 komadov leta 1926 na 963 kom. leta 1927 in 199 komadov leta 1928.

Te številke doakazujejo, da je izvoz mesnih svinj iz naše države v Avstrijo zadnji dve leti hudo nazadoval, pri zaklanih svinjah skoro na 5. del, pri živih pa celo na 19. del. To se je zgodilo, ko je bila v veljavi še prejšnja trgovinska pogodba z Avstrijo, po kateri je uvozna

carina na mesne svinje (od 40 do 110 kg teže) znašala 9 zlatih kron za 100 kg. Z obnovljeno trgovinsko pogodbo, ki je stopila v veljavo 10. januarja 1929, je ta carinska postavka celo zvišana do 9 na 18 zlatih kron. To povišanje ne bode toliko zadelo naše države, koje izvoz je že pri prejšnji nižji carinski postavki padel na eno petino, odnosno na eno devetnajstino, marveč predvsem Poljsko, ki nas je skoro popolnoma izkonkurirala na dunajskem svinjskem trgu. Zato gre sedaj, kakor smo povedali v zadnji številki »Slov. Gospodarja«, glavna borba avstrijskega kmetijstva proti uvozu svinj iz Poljske. Tej borbi je dal izraza avstrijski minister poljedelstva Thaler, ko je v proračunski razpravi v avstrijskem parlamentu mesca januarja govoril o sovražnem navalu poljskih svinj v Avstrijo, zlasti na Dunaj.

Nazadovali smo tudi pri izvozu mesa. Leta 1926 smo izvozili 21.500 ton svežega mesa, leta 1927 pa 17.140 ton, leta 1928 celo samo še 14.900 ton. Vrednost izvoženega svežega mesa je leta 1926 znašala 324 milijonov Din, 1927. leta 247.4 mil. Din, 1928. leta pa 220 mil. D. Vse to dokazuje, da naša konkurenčna sposobnost na vsotovnem trgu pada od leta do leta.

Novc knjige.

Šmarnice za leto 1929 že izšle! Gosp. župnik I. M. Seigerschmied v Naklem, Gorenjsko, je v samozaložbi izdal šmarnice »Najlepši pozdrav in najlepša prošnja najboljši materi«. Mnogi duhovniki so gotovo brali istega pisatelja prve šmarnice »Marija, naša najboljša mati« (1910). Kakor so bile tiste prav dobre, tako so tudi letošnje. Češčenomarijo razlaga v njej pisatelj, in moramo reči, da prav posrečeno. Zlasti je mnogo zgledov, tudi novih, ki jih bodo pridigarji tudi ob drugih Marijinih praznikih lahko porabili. Izšle so šmarnice v obliki brošurice, ne molitvenika. Tako je cena prav nizka: 15 Din in poština. Sezite po lepi knjigi!

ZA RAZVEDRILO

Imenitna dama sedi pred slikarjem, ki jo slika. Čez nekaj časa začne zehati in vstane: Za danes bo dosti; sem trudna do smrti! — Slikar: Kako pa s sliko, ste dosedaj še zadovoljni z njo? — Dama zeha dalje: Da, razen z ustmi! Vem, da imam široka, velika usta v resnici, na sliki pa jih, prosim, napravite mala! Boste? — Slikar: Gotovo! Če želite, milostljiva, jih pa sploh izpustim!

Oče je rekel, da bo pustil domačemu psu Bobiju odsekati rep, ker je to lepo in moderno. — Mladi Tine: Ata, toda ne pusti, da bi Bobiju naenkrat odsekali celi rep, temveč vsak dan nekaj, da ga ne bo preveč bolelo!

Take so ženske! Šivilja: Milostljiva, torej niste zadovoljni z obleko? Škoda, gotovo ne hoste pri meni ničesar več

naročili? — Dama: Ne! pa priporočala vas bom svojim prijateljicam!

Napoleon in mir. Po neki bitki je Napoleon jahal po polju in je rekel svojim generalom, kažoč na mrliča: Ti mrlič! so narodu priborili mir! — Pa ga bodo ohranili zase, je odgovoril nek general, ki je bil že sit bojev.

Nemogoče. Slovenec in Italijan sta napravila stavo za 100 Din, katere naj dobi oni, ki bo povedal najneverjetnejšo zgodbo. — Italijan je začel prvi: Ne-koč je živel Italijan, ki je bil junaške in zveste narave... — Slovenec ga pa je prekinil: Stojte, stavo ste že dobili!

Gost gleda jedilni list: Natak: jaz imam samo dva dinarja, kaj mi priporočate? — Natak: Drugo restavracijo!

Svarilo. Žena: Ali ne čuješ gospoda župnika vedno pridigovati: Pijanci pridejo v pekel! In ti se ne poboljšaš! — Mož: Pa ti kaj čuješ, ko včasih vmes povedo: Kam mož, tja žena!

Vprašanje. Sosed: Kako, da je tvoja žena tako suha? — Kmet: Prismoda, ali ne veš, da je iz Adamovega rebra?

Meerbeck (Nemčija). Društveno življenje tu pri nas je vedno zelo živahno. V preteklem letu se je izdalo bolanim in invalidnim udom iz lastnih sredstev okoli 800 mark. Veliko so k temu tudi pripomogli naši častni udje. Bog jim povrni stotero. Tudi v verskem življenju nismo zadnji. Pretekli mesec smo imeli občno zborovanje. Vse je bilo v najlepšem redu. To se je izkazalo pri volitvi, ker so bili vsi stari odborniki enoglasno izvoljeni. — Slovenskih časopisov (»Gospodar« in »Domoljub«) imamo 87 izvodov. Društvo Sv. Barbare šteje 85 aktivnih in 16 častnih članov. Imamo tukaj tudi žensko društvo, Rožnensko bratovščino, katera šteje 120 članic. Kot preses obeh društev je č. g. duhovni svetovalec rektor Hegenköter. Dasiravno je 14 km oddaljen od nas, vendar pride redno vsaj vsaki mesec enkrat, pa tudi še večkrat, nas obiskat. Mnogokrat imamo tudi službo božjo v slovenskem jeziku. Oba društva imata skupni mešani pevski zbor in delujeta v važnim skupaj. — Meseca decembra je praznoval naš tovariš Franc Hubart in njegova soproga Emilija srebrno poroko. Prednji večer jima je čestital pevski zbor s podoknico. Dne 26. januarja sta istotako praznovala Jožef Peterka in soproga Johana, doma iz Krtine pri Kamniku. Na prednji večer jima je zaigrala godba katoliškega mladeniškega društva in naš pevski zbor je priredil podoknico. Drugi dan smo jih spremili z dvojimi slovenskimi zastavami k službi božji v cerkev na Hochstrasse. Dne 27. januarja je praznoval srebrno poroko naš tovariš Janez Žlender in soproga. Posebno zanimivo je bilo tu, da ga je spremljal ravno isti starešina kakor na zeleni poroki, bivši gostilničar in mesar v Kozjem, tovariš Rokus Leskovšek. Na svečnico je praznoval 25letnico zakonskega stanu Franc Kladnik in soproga, doma iz Črne pri Prevaljah. Pri srebrni poroki Janeza Žuželj in soproge, doma iz Dola pri Hrastniku, na 4. februarja je zapela Rožnenska bratovščina pri sv. maši v domačem jeziku. Dne 16. februarja sta praznovala srebrni jubilej zakona tovariš Vitus Slatner in soproga, nekdanji cerkovnik v Zagorju pri Planini. Vsi so naših vrst, vrli udje društva in bralci »Slovenskega Gospodarja« ali pa »Domoljuba«. Želimo jim veliko sreče in veselja doživeti v krogu svojih družin do zlatega jubileja in še dalje! — Društvo Sv. Barbare in Rožnenska bratovščina v Meerbecku.

Kotlje. Prav prijetno nas je iznenadilo naše domače gasilno društvo s svojo prireditvijo 3. in 10. februarja, ki se je vršila v poslopju osnovne šole v Kotljah. Odkar je še pred vojno izobraževalno društvo prenehalo s svojim delovanjem, je zaspalo pri nas vse društveno življenje. Zato pa smo se tembolj razveselili, ko smo po dolgih, dolgih letih zazrli zopet na odr naše domačine. Vprizorili so dve burki in sicer: »Poštna skrivnost« in »Zamorec«. Igrali so vsi brez izjeme zelo spretno in dovršeno kot pravi rojeni igralci. Smeha kar ni hotelo biti konec. Prav tako! Le vstrajajte v slogi in požrtvovalnosti! S tem boste koristili sebi in našemu milemu narodu! Lepemu začetku naj sledi še lepše nadaljevanje!

Sele pri Slovenjgradcu. Da bi odvrnili ljudi od plesa, so priredili na Selah šolski otroci s pomočjo kmetskih deklet in treh fantov pod spretnim vodstvom naše šolske upraviteljice gđc. Štefke Vrtnjak na pustno nedeljo 2 igri »Čašica kave« in »Vedež« ter petje. Za prvi nastop so igrali prav dobro. Posebno sta se odlikovali naša primadona Hovnikova Pavla s sigurnostjo in eleganco v nastopu in s svojim izredno simpatičnim glasom, ter naša altistinja Bukovnikova Mimika, ki sta opetovano nastopali že tudi v Starem trgu. Izredno lepe so bile pevske točke. Za ljudstvo gotovo mnogo lepša in plemenitejša zabava kot brezmiseln ples!

Sv. Primož na Pohorju. Sprejmite, dragi mi bralci »Gospodarja«, z zasneženega Pohorja lepe pozdrave! Malo pozno že je res, če Vam še le zdaj sporočim o gibanju prebivalstva v lanskem letu, vendar prepozno, pravijo, je le po smrti. Imeli smo 21 krstov (kot leta 1927), umrlo jih je 10, poročenih pa je bilo 5 parov. Zadnji je umrl par dni pred Božičem najstarejši faran Luka Lorenci, p. d. Škrubejev oče, v 84. letu svoje starosti. Bil je vedno zvest našinec in še pri zadnjih volitvah je prišel zvesto na pomoč. Naj počiva v miru! — Letos smo imeli že dve poroki. — Mraz tudi nas stiska. Presneto! Takih zametov tudi pri nas ni vsako zimo, kakor so letos! Snega je padlo normalno 80 cm, v višji legi pa do 1 m. Veter pa je storil z njim po svoje. Tu ga je pobril skoro gladko do kopnega, tam ga je nasul po 2 do 3 m na visoko. — Veter nam tudi dela mraz, sicer bi bilo veliko milejše kot doli ob Dravi. V nedeljo, dne 3. februarja, ko so imeli po dolini po — 26 do — 28 stopinj, je kazal pri nas toplomer (oziroma mrazomer) samo — 18 stopinj. In to je bil do takas največji mraz v tej zimi. Mislimi smo, zdaj je višek, pa smo se pošteno zmotili. Zakaj dne 11. februarja je padla temperatura na — 21 stopinj. Upajmo, da je vsaj zdaj najhujše že minulo! — Žagarji že od Božiča nimajo kaj oprava, vse je zledenelo. Zato so nekateri šli k voznikom. Ti pa imajo ob letošnjem sanencu sicer mrzle, pa dinarske čase. Dolinci, zapihajte bolj z južnimi vetrovi! Je že čas!

Ruše. Zadnji pondeljek je bila na Smolniku poročena veleposestniška hči Roza Jurko, p. d. Globokar, z lesnim trgovcem Stefanom Mahalec iz Bedekovčine pri Varaždinu. — Radi pomanjkanja električnega toka delajo delavci v tovarni za dušike samo šest ur na dan, tovarna za užigalice pa popolnoma miruje.

Sv. Peter pri Mariboru. Predpustni čas je bil res zelo kratek. Pravijo že stari ljudje, da se tedaj ženijo sami lepi. Pa naj bo, kakor že. Dne 4. februarja se je poročil Franjo Ketiš od Sv. Jakoba v Slov. gor. z Jožefo Šalamun od Sv. Marjete ob Pesnici. Bog daj novemu paru v najobilnejši meri srečo in blagoslov. Spomnili smo se tudi na našega Orla pri Sv. Petru ter se je nabralo za njega 150 Din. Vsem gostom najprisrčnejša hvala, posebno pa starešini J. Ketišu in Mulecu, kakor tudi gospodarju hiše, Bog živi!

Sv. Peter pri Mariboru. Na Vodolah je v petek ponoči ob pol 10. uri umrla lepe smrti, večkrat sprevidena Jera Domitar v starosti 89 let. Bolana ni bila prej nikoli, le starost jo je priklenila na bolniško postelj. Bila je vedno ved-

rega značaja, prava krščanska mati, ki je svoje otroke tudi v krščanskem duhu vzgojila. Bog ji bodi plačnik v nebesih! — Pripomba: Vprašali so jo, če pomni tako zimo, kakršna je letos. Odgovorila je, da je bil sneg pred kakimi 50 leti še debelejši. Šla je v mesto nekega dne in kar strah jo je bilo, tako je pokalo drevje.

Vurberg. Letošnji predpust smo izgubili dva člana naše mladeniške Marijine družbe. Prva žrtev je bil Martin Grande, ki mu je nemila smrtna kosa prerežala nit življenja v najlepšem cvetu mladosti, star 21 let. Bil bi letos pozvan v vojake. Toda Bog ga je vzel med nebeške vojne trume, da si pribori stalno mesto v nebesih. Ljubi mladi tovariši, spavaj mirno v hladni zemljici! Drugi naš dragi prijatelj je zapustil našo zastavo Marijine družbe mladenič Jakob Breg (bivši orožnik), sin uglednih starišev Bregove hiše. Poročil se je in si izbral blago nevesto Marijo Jakopec, posestnico v Vumbahu.

Sv. Barbara v Slov. gor. Pri nas je umrl dne 9. t. m. dolgoletni župan občine Žikarce Jurij Bezjak v 85. letu svoje starosti. Kot tak je mnogo dobrega storil za občino, pa tudi občanom je bil vedno pripravljen pomagati pri poljedelstvu in voznji. Pri domači posojilnici je bil dolga leta odličen odbornik in zaupnik. Vri prijatelj je bil učiteljstvu, kot blag mož vsem naklonjen, sovraštva pač ni poznal, pa tudi s sodnijo ni imel nikdar kaj opraviti radi svoje dobrodušnosti in miroljubnosti. Njegova gostoljubnost je bila nad vse odlična, kakor je še bila v nekdanih lepih časih v navadi. Bodi mu lahka zemljica, Vsemogočni mu tisočero poplačaj vsa njegova dobra dela, ki ga zvesto spremljajo onkraj groba!

Sv. Barbara v Halozah. Na gostiji Franceta Mlakar in Ane Brlek so zbrali svatje svoto 200 Din za afrikanke misijone. Novoporočencema želimo obilo sreče, vsem darovalcem pa: Bog plačaj!

Velika Nedelja. Zanimivo se nam zdi, ko že dvakrat zaporedoma beremo ime našega kraja v listnici uredništva. Da mene ne zadene ista usoda, se bom omejil na kratko poročilo o zimi, smrti in gostijah. Kakor povsod, imamo tudi pri nas pravo sibirsko zimo. Najstarejši ljudje se komaj spominjajo, da bi Drava prek in prek zamrznila, kakor to zimo. Z vozovi se sicer ne vozijo preko Drave, kakor nekdaj, a peš se že da priti, kar seveda ni brez nevarnosti. Ostri mraz najbrž tudi slabo vpliva na stare in slabotne ljudi. V zelo kratkem času je umrlo pri nas precej ljudi. Skoro vsaki dan je zvonilo. Imeli smo parkrat celo dva mrliča na en dan. — Tudi gostij smo imeli še precej veliko. Od kraja so se držali tako nekako po strani, nobeden si ni prav upal. Pa pozneje se je oglasilo toliko kandidatov za zakonski stan, da bi na vse zadnje skoraj zmanjkalo lesa za zakonske jarme.

Sodinci pri Vel. Nedelji. Pred kratkim smo brali v »Gospodarju« neki dopis iz Sodinec. Iz dotičnega dopisa pa ne moremo povzeti, kaj je prav za prav hotel dopisnik povedati. Nekoliko je opisal našo vas, katero primerja malemu mestu, kar pa sedaj še ni mogoče. Naša vas je sicer še zadosti prijazna, posebno nekdaj v zimskem času, ko snežna odeja pokriva pokrajino.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Tukaj sta se poročila dne 10. februarja Jakob Horvat v Osluševcih s sosedo Emo Korpar, hčerko iz ugledne Korparjeve hiše. Na gostiji so precej številni in premožni svatje nabrali 386 Din za novo bogoslovnico. Novoporočencema želimo obilo sreče, vsem darovalcem Bog plačaj!

Moškanjci pri Ptuj. Pred kratkim smo pospremili k zadnjemu počitku tukajšnjega posestnika Jakoba Geč. Bil je v najlepši moški dobi, star komaj 52 let. Dober mož svoji ženi, skrben oče svojim štirim otrokom ter vzgleden krščanski gospodar, ki zraven svojih velikih skrbi ni zanemarjal svojih verskih dolžnosti. Na zadnji poti so ga kljub grozni zimi — 30 stop. C spremljali tovariši gasilci in pre-

cejšnje število znancev in prijateljev. Bil je mnogoleten naročnik »Gospodarja« ter zvest pristaš krščanskih načel. Bodi mu ohranjen časten spomin, njegovi ženi in otrokom pa izjavljamo iskreno sožalje!

Polenšak pri Ptuj. Čeravno je že vse nezadovoljno s to ostro letošnjo zimo, pa vendar ima tudi eno dobro lastnost, da so ljudje prav krepki in zdravi. Ze drugi mesec novega leta gre proti zatonu, a mi na Polenšaku še nismo imeli več kot en pogreb novorojenčka Blaža Kelc iz Strmec, a krstov pa že blizu 10. Nima mo strahu, da bi se tako kmalu izumrl naš krepkosti narod. V preteklem letu pa smo 25 mrlicev: 11 moških, 14 žensk, rojenih je 33; 17 fantkov, 16 deklic; poročenih 10 parov.

Polenšak pri Ptuj. Kljub kratkemu predpustnemu času smo tudi mi na Polenšaku imeli prav lepo število gostij. Najsrečnejša vas v celi župniji so gotovo Lasigovci, katera je imela sama pet gostij ter dobila tri mlade in fletne nove gospodinje, dve od Sv. Marjete, eno iz malonedeljske župnije. Vsem novim poročencem želimo na njihovi novi življenski poti prav mnogo veselja, zadovoljnosti in zakonske potrpežljivosti!

Sv. Vid pri Ptuj. Ta predpust smo bili pri nas jako pridni. 25 parov je bilo oklicanih, 19 parov je sklenilo zvezo za večno v naši farni cerkvi. Mladim poročencem vso srečo! — Za nedeljo, dne 17. februarja, so nam oznanili č. gospod župnik blagoslov novega križevega pta. Novi križev je naslikal na planto hajdinski rojak, slikar-samouk Rado Pal. Prav lepo ga je naredil; le škoda, da ni farna cerkev na novo poslikana; bi križev pot lepše pristojal. Na prvo postno nedeljo popoldne je ptujski kapucin p. Ladislav nam križev pot blagoslovil. — Mraza imamo dosti, še preveč. Do — 27 stop. C smo prišli. Težko čakamo lepših dni, in pomladi, da začnemo z zidavo Slomškovega doma. — Še nekaj bi skoraj pozabil omeniti: Večerno kmetijsko šolo imamo. Čez 20 fantov jo obiskuje, včasih se jim še pridružijo tudi stari možje, gospodarji. Na šoli učijo: dva gospoda učitelja in gospod župnik. — Vidite, gibamo se pa le v St. Vidu, Bog daj, da bi se še bolj!

Sv. Marko niže Ptuj. Na majhni, a zelo veseli gostiji dveh cerkvenih pevcev in sicer: Antona Zavec in Neže Kostanjevec, so se gostje nekoliko spomnili nove bogoslovnice in v ta namen nabrali 130 Din. Hvala lepa njim, mlademu paru pa obilo sreče!

Sv. Miklavž pri Ormožu. V noči od pustnega torka na pepelnično sredo se je pripetil slučaj, ki je razburil vso okolico. Ustrelil se je 28letni J. S. iz R. na Pohorju. K Sv. Miklavžu je prišel na obisk k svoji zaročenki. Umrli je že od leta 1918 bolehal na močni živčni bolezni. Vsi znaki kažejo, da je tudi usodno noč imel močen napad in ker ni bilo nikogar, ki bi ga pomiril, si je pognal kroglo v glavo. Krogla mu je prebila senci in se zarila v zid. Imenovani je dne 20. t. m. nameraval začeti samostojno obrt, po Veliki noči pa se poročiti. Nesrečna krogla je naredila konec vsemu. — Zima zadnjih dni je za mnoge usodna. Povsod je veliko pomanjkanje drv, zato ozeble noge, roke, ušesa niso nič redkega. Mraz pa je tudi drugače povzročil občutno škodo. V kleteh je zamrznil krompir, repa in drugi prideiki. V nekaterih kleteh je zamrznilo tudi vino. Snega je padlo 80 do 90 cm visoko. Pod veliko težo se rušijo strehe. Tako se je zrušila streha pri Pušenjakovih, pri Rajhu, pri Rohiču in pri nekaterih viničarijah. V zametih je sneg do 2 m visok, tako da se ponekod sploh ne more hoditi.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Tudi pri nas zima hudo nori. Take zime ne pomnijo najstarejši ljudje ob pustnem času. Vse je zamrznjeno. V občini Sakušak so se ženi in neveste hude zime ustrašili. Ni bilo niti ene gstije. — Zvonovi vedno prepevajo tužno pesem. Dne 6. februarja so žalostno zapeli mrtvaško pesem znanemu Francu Fras, ki je umrl v starosti 78 let. Pokojni je bil marljiv gospodar, cerkveni križar celih 50 let, tretjerednik, ud Mar.

družbe. Stori je veliko za božjo čast. »Gospodar« je v tej hiši doma. — Zopet so se oglasili dne 11. februarja zvonovi in oznanili, da se je preselila iz te solzne doline Katarina Vengerl v visoki starosti. Oba pokojnika sta iz občine Sakušak.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Zimo imamo prav izvanredno, 29° pod ničlo. Sneg je 1 m visok, promet je ves ustavljen. Ljudem primanjkuje kuriva, za živino stelja in voda. Drevje poka, vino in krompir v kletih je zmrznilo, živina je pozebla. Kam prideš, tam čuješ: Kaj bo, kaj bo?, če nas se skoro Bog ne usmili s toplejšim vremenom. — V najlepši mladosti je umrl dne 14. svečana fant Jakob Matjašič, star 26 let.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V letošnjem predpustu je bilo na oklicih pri nas 10 parov. Svatje na gostiji Persuh-Vuk v Zgorn. Pletterjah so za afrikanske misijone zložili svo to 195 Din.

Sv. Andraž v Haložah. Haložani smo docela zasneženi! Ne moremo v cerkev in otroci ne v šolo. Dosedaj smo poznali samo zemeljske plazove ob deževju. Letos smo doživeli tudi snežne plazove. Dne 14. svečana je v Gradišču 34 delala tir po strmini k vodnjaku 22letna deklica Matilda Vidovič (njena mati je lani 19. 12. umrla). Suhi sneg po strmini se je splazil ter Matildo odnesel 10 minut daleč v dolino. Črez dobro uro so jo mrtvo izkopali iz snega in dne 16. svečana je bila pokopana. Dne 15. svečana ste v Trdobočih 25 ob dveh popoldne šle deklice Julija in Marija Smigoc k studentu po vodo. Sneg se je splazil ter obe zasipal. Julijana se je izkibacala iz snega, Marijo pa so šele čez dve uri mrtvo izkopali. Pokopana je bila dne 17. svečana. Poleg velikih gospodarskih neugod: pozeba v goricah, sadonosnikih, mraz po hlevih in kletih je sneg zahteval še dve mladi dekliški žrtvi. Bodi jima Gospod milostljiv sodnik!

Sv. Jurij v Slov. gor. Silna zima nas muči. Nemila smrt pa kosi ter trka zdaj tu in zdaj tam. Pred kratkim smo pokopali najstarejšega moža v župniji, 90letnega starčka Jožeta Mosauer. Nedavno se je oglasila v ugledni hiši F. Žvajkarija, posestnika v Jurjevskem dolu. Zavrtna bolezen je vrgla gospodarja na bolniško postelj, s katere ni več vstal. Bil je blag značaj, zgleden gospodar, ljubljen od vseh svojih sosedov in znancev. V to hišo zahaja »Slov. Gospodar« ež nad 30 let. Blag mu spomin! Zalujoči družini in sorodnikom naše sožalje!

Zreče. V letošnjem pustnem času sta najstarejša zakonca Kotnik Peter in Frančiška dopolnila dolgih 56 let od dneva svoje poroke. Za njima po vrsti izkazujeta Hrovat Anton in

Marija 52 let. Obojni zlatoporočenci so še prav krepki. Sledita Šrekl Karl in Antonija s 43 leti. Drugi vsi so mlajši. 40letnico zakonskega življenja obhajata Ravnak Mihael in Helena, 30letnico Preložnik Anton in Marija, srebrno poroko Podgrajšek Egidij in Helena, pa Padežnik Peter z Ivanko.

Makole. Za nova zvona pri podružni cerkvi Sv. Ana, župnija Makole, so darovali veseli svatje dne 4. t. m. na gostiji Tacinger-Bračič, Makole, 130 Din; Dobrajc-Zupanič, Šikole, 65 Din; Rojs-Sodin, Makole, 154 Din, in Kropec-Drosk, Makole, 70 Din. Veselim darovalcem: Bog plačaj in Bog daj obilo posnemovalcev!

Ljubno ob Savinji. Čisto novo življenje je zavladalo v našem Prosvetnem društvu. Bil je pa že tudi poslednji čas za to. Pred par leti je kupilo društvo instrumente za tamburaški zbor in plačalo zanje jako visoko svoto. Ta vrzel se nikakor ni dala popraviti v blagajni. Tudi se je tamburaški zbor že trikrat razpuštil in začel znova z drugimi tamburaši. Nastale so razprtije med tamburaši, prinesli so instrumente v društveni lokal in sedaj se tistih 3000 dinarjev obrestuje na podstrešju kaplanije. Upamo, da se bo ta zadeva končno le vendar uredila! Naša knjižnica je jako pomankljiva. Kakor se čuje, je že naročena lepa zbirka novih knjig. Na pustno nedeljo je priredilo društvo igro »Scapinoje zvijače«, po igri pa licitacijo nabranih predmetov. Oboje je dobro uspelo. Udeleženci kakor tudi gđ. blagajničarka so bili jako zadovoljni. Vsem, ki so pripomogli, da je prireditev tako lepo uspela, se najlepše zahvaljujemo in kličemo: Še več takih! — Zima je tudi v našem kraju prav sibiriska. Ljudje tarnajo, ker nič ne zaslužijo, vse žage že od novega leta ne režejo več. Savinja je čezinčez zamrznjena. Primanjkuje tudi vode v vodovodu. Prebivalci se s strahom vprašujejo, kaj bo, ako ne popusti mraz, ker ni bil na tako dolgo in hudo zimo nihče pripravljen. — Sliši se tudi, da mislijo fantje pomočniki ustanoviti lastno izobraževalno zvezo. Bodemo videli, kako bo kaj šlo, saj je na Ljubnem lepo število pomočnikov.

Šmartno ob Paki. Naša kmetijska nadaljevalna šola je dobro obiskovana, tudi še od starejših posestnikov, kar jim naj bo v posebno čast. Ista posluje tukaj že par let, kakor tudi obrtno-nadaljevalna šola. Gospodje »gori« pravijo, da je to posebna čast za občino, ki je popolnoma kmečka, da ima tako dobro obiskovano obrtno-nadaljevalno šolo. — Prav zanimiva skioptična predavanja smo tudi imeli, posebno podučno je bilo o slavnem misijonarju Knoblarju po nekem profesorju iz Ljubljane in o Avstraliji in njenih otokih. Tamošnje pr-

vočno prebivalstvo je vzbudilo veliko začudenja in smeha pri otrokih in ženskah. — Na pust pa smo hoteli občinstvu predočiti dva slavna junaka, enega Slovenca, enega pa Španca, in sicer Martina Krpana in Don Kišota, žali-bog sta pa oba zmrznila, električen tok za slike je preprečil silen mraz in led. Čakajmo na toplejše vreme. — Tukajšnje širno znano restavracijo »pri pošti« je kupil gospod Košeni-na iz Gomilskega, Musijevo hišo pa g. Rogl, gostilničar in mesar tukaj. — Pustnih zabav smo imeli za silo, kakor po navadi je nekatere drugi dan glava bolela, pri nekaterih so celo solze tekale: prevarani upi in razočaranja! Ti presneti Pusti! — Zadnje čase se nam ponuja prilika tudi za muzikaličen užitek: v šoli so priredili parkrat koncert na glasovir, gosli in čelo trije prav dobro izvežbani domači umetniki. Izvajali so krasne komade od Schuberta, Bethovena itd. Eden teh koncertov je bil posvečen Strosmajerjevemu spominu.

Šmarje pri Jelšah. Pred kakimi 11 leti sta bila na Jarnah dva mlčiča v eni hiši in to Šket mož in žena, skupno so ju prenesli na mirodvor. Lansko leto sta bila dva mlčiča v eni hiši in sicer v Kameniku dva brata Antotič Rok in Franc, oba so skupno pokopali v eno jamo. Letošnji predpustni čas smo imeli v Dragomilem pri Pilku, p. d. v Kimečevi hiši, dva ženina in sicer brata. Mlajši je dobil svojo nevesto na dom Nežo Ribič od St. Vida pri Grobelnem. Starejši si je kupil posestvo od znanje hiše Ringar v Bobovem. Mlajši je bil pri poroki dne 4. februarja, starejši pa dne 6. februarja. Obema paroma želimo obilo sreče!

Šmarje pri Jelšah. Sestra mōnsig. Vrežeta je nevarno obolela. Zadnje dni se ji je zdravje popravilo. — Predzadnji nedeljo se je poročil dober mladenič in tajnik sadjarske podružnice Franc Petaver, posestnik v Ješovcu, z mladenko Gajšek. V njegovi hiši je stalen gost »Gospodar«. Mlademu paru obilo sreče! — Posvetitev Srcu Jezusovemu so imeli pri našem dobrem Novakovem Ivanu v Ješovcu zadnji četrtek. — Novo ustanovljeno gasilno društvo v Mestinju si je v kratkem času svojega obstoja nabralo in z veseliciami pridobilo blizu 6000 Din, za novo brizgalno. Člani, 30 po številu, so si nabavili društvene obleke. Za novo društvo sta si veliko zaslug pridobila tovariša Albin Jezovšek in Joško Drobne. Delavci, ki so bili zaposleni pri zgradbi nove ceste Zibika—Belo, kaj neradi gledajo preveč zapadli sneg, pa tudi drugi, ki se za cesto zanimajo. Med delavci je bilo blizu 100 naročnikov »Gospodarja«, ali ste že naročnino obnovili? V mesecu marcu se delo zopet začne in pridni delavci pridejo zopet do celoletnega zaslužka.

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Po daljšem molku se je končno šefu alenčonske policije zdelo vredno, da je nagovoril svojega gosta.

»Gospod vojvoda Otrantski,« je dejal s suhim, prezirnim glasom, ki ga je bil vajen v obcevanju s svojimi podložniki, »govori zelo laskavo o vas, gospod —, gospod —. Mimogrede, gospod notranji minister je, kakor opažam, čisto pozabil navesti vaše ime. Kako vam je ime, gospod?«

»Fernand, gospod prokurator,« je odgovoril mož, oblečen v sivo.

»Fernand? Fernand — in?«

»Nič, gospod prokurator! Samo Fernand.«

Mož v sivi obleki je govoril zelo mirno in s tihim, brezbarvnim glasom, ki se je čisto ujema z njegovo brezpomembno zunanostjo.

Gospod prokurator je že mislil ziniti pikro in ne ravno laskavo opazko na račun brezimnega

Fernanda. Mirna brezpomembnost njegovega gosta ga je naravnost izzivala.

Gospod St. Tropéze, tako se je imenoval prokurator, je bil namreč iz stare, plemenite francoske rodbine. Revoluciji se je umaknil na Angleško in tam preživel nekaj let v pregnanstvu. Zvest sluga mu je medtem oskrboval posestva in jih ubranil rokam grabežljivih revolucijonarjev.

Mamljiva vabila nanovo kronanega Napoleona so privabila tudi gospoda St. Tropéze nazaj na Francosko. Sprijaznil se je z novimi razmerami in Napoleon, ki se je rad obdajal s potomci starih plemenitaških rodbin, ga je radodarno obsipaval s častmi in z odličnimi službami. Vkljub temu ponosni plemenitaš nikdar ni pozabil plebejskega pokolenja nove vlade in velike družabne razlike, ki ga je ločila od »plebejskega Napoleona« in njegovih svetovalcev, njegovo vedenje do višjih in do nižjih je kazalo obilo mero oholosti, samozavesti, zapovedovalnosti in drugih »aristokratskih« lastnosti. Vse se je balo širokoplečatega, oholega prokuratorja, vpliven in veljaven človek je bil v svojem okraju, pa tudi pri svojih višjih, to se mu moralo priznati. Gospodu prokuratorju je torej že silila na

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsako naj jo še to zimo prebere! Slane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Sv. Križ na Slatini. Take pustne nedelje pa še ne pomnimo! Mladini je zmrazila pustna prešernost in razposajenost. Krčme so tiho samevale. Le par jokavih popevk mi je prinesel leden veter na uho. Pa je še te krivice zatrl v kali. — Samo orlovski družini ni vzel mraz korajže. Sklicala je prijatelje pustne nedelje v Društveni dom ter jim nasula v naročje toliko pustnih krofov, da so morda komu naškodili, kar pa ni bil njihov namen. — Dne 10. februarja smo kropili v snežnem metežu trpinko Marš Mico iz Nagonja. Nad štiri leta je bila v postelji. Moč v preskušnji je zajemala iz žive vere in sv. zakramentov. — Pri nas je prišlo že nekako v modo, da pade od obložene mize tudi nekaj za uboge »Lazarje«. Tako so se spomnili na obnovitvi posvetitve pri Krumpakovih bogoslovja z znatno svoto 140 Din. Posekali so jih veseli častilci božjega Srca na posvetitvi pri Zobečevih v Vincu. Ti so spravili na kratek poziv posvetitelja kar 158 Din v isti namen. Za križevske uboge šolarje pa je zbral gospod sodar Rak na Gobčevi zlati gostiji 50 Din. Vsem naj povrne ljubezen nebeški plačnik!

Sv. Rupert nad Laškim. V nedeljo, dne 10. t. m., je zaključila dobo premnogih letošnjih ženitovanj zlata poroka Jakoba in Ane Pušnik, p. d. Špilanca iz Velikih Grahovš. Imele bi se istočasno vršiti celo tri zlate poroke, a skrajno neprijazna zima je tako hudo pritiskala, da si stari, bolelni človek ne upa na daljno, nevarno pot. Lepo je uspela slavnost zlate poroke: še krepka ženina in nevesta sta ob spremstvu številnih svatov napravila dolgo pot v cerkev, kjer je njun sorodnik vlč. gospod p. Florijan Ramšak iz Ljubljane v prekrasni pridigi poveljeval krščansko zakonsko ljubezen v dobro urejeni družini. Navzlic hudi zimi je bila župnijska cerkev nabito polna vernih faranov, ki so pazno in goreče prisostvovali lepi cerkveni slovesnosti. — Letošnja zima je pri nas bogata ne samo po snegu, ampak tudi po mnogoštevilnih porokah: vzgledna družbenica Jozefa Gril je dobila vrlega ženina Jakoba Horjak iz Jurklostra; Urška Zeličeva iz Bezgovnic je šla gospodinjit v prijazne Konjice na lep Zajčev dom Ančka Lipelnova je dobila gospodarja Janeza Kovač iz Podprožina, in tudi Micika Pirnatova, p. d. Cyirnova, si je izbrala ženina iz druge župnije, vrlega Jozefa Gradner iz Dobja. Vse omenjene neveste so bile vzgledne družbenice in marljive sotrudnice ruperške Deklišve zveze. Naj upeljejo duha zdravega krščanskega napredka tudi v svoje nove družine!

Babno pri Celju. V nedeljo, dne 17. svečana, se je vršil občni zbor prostovoljnega gasilnega društva Babno v Gasilnem domu. Tov. načelnik

Vsi berejo Karla Maya!

Najzanimivejša knjiga sveta! Samo v Nemčiji so je tekom treh let prodali 5,000.000 izvodov. Karl May popisuje svoje grozne in čudovite doživljaje v nam neznanem svetu.

Prva knjiga Karla Maya v slovenščini:

Križem po Jutrovem

je izšla in obsega dva dela in sicer: »JEZERO SMRTI« in »MOJ ROMAN OB NILU«. Povest se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 13 D.

Vsi berejo Karla Maya!

Vi ga morate tudi, sicer ne boste poznali najbolj zanimive knjige na svetu!

Jože Pišek je pozdravil v kratkih besedah gospoda župana Alojza Mihelčiča in ravnatelja Ljudske posojilnice gospoda Jeriča. Poročilo tajnika Andreja Dolenc nas je seznanilo z delovanjem društva v preteklem letu. Zdatno je pripomogla podpora Velikega župana 2000 Din in občine 2500 Din ter Ljudske posojilnice. Tajnik se je zahvalil navzočima gg. županu in ravnatelju za omenjeni dan. Krasen in spodbuden je bil govor gospoda župana gasilcem, posebno smo hvaležni mu za napeljavo elektrike v Gasilni dom, katera napeljava se bo pričela spomladi, brezplačno za naše društvo. Cel potek občnega zbora nas je zelo razveselil.

Čitajte „Slov. Gospodarja“

Sadna drevesa

cepljena, brez krone, visoka 140 do 200 cm: kanada, Lon. pepinek, bobovec in mošanger. Cena: Ia klase 20 komadov 110 Din, 100 komadov 500 Din. **Breskve:** Amsden, Halijeva, Boesi in Wilermoz. Oblika polsteblo in grmič, razpošilja po povzetju J. Gradišnik, drevosničar, Dobrna pri Celju. 160

Prodajalce posnemalnikov

išče velika švedska tovarna v vsakem kraju proti dobri plači. Naslove sprejema: »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25. 115

TRGOVSKI POMOČNIKI

kot skladiščniki se sprejmejo v veletrgovini Ed. Suppanz v Pristavi, 152

Čevljarska kopita se razprodajajo v trgovini Peteršič v Ptuj. 167

Sprejme se pekovski učenec, močen in zdrav ter pošten pri Josipu Prekopec, pekarna v Šmarju pri Jelšah. Cela oskrba v hiši. 191

Se en strežnik se sprejme v bogoslovnici v Mariboru. Fantje neomadeževanega značaja in močne katoliške zavesti, ki imajo veselje za to službo, naj se obrnejo na: Ravnateljstvo bogoslovja, Maribor, Glavni trg 7, do dne 28. februarja t. l. 204

Prodajo se tamburaški instrumenti (Svetske vrste) od tvrdke M. Gilg, Sisak, obstoječi iz 2 bisernic, 1 brača I, 1 brača II ali III, 1 bugarije I in 1 II, ter 1 polovične berde (bas). Ti instrumenti so bili kupljeni pred dvema letoma za 2750 Din in se prodajo za 2350 Din. Instrumenti se lahko ogledajo v Prešernovi ulici 31, Ptuj. 205

Služkinja se sprejme, ki zna nekaj kuhati, pri I. Kovačič, Slovenska ulica 10, Maribor. 203

Kmečko posestvo z inventarjem prodam za 62 tisoč Din, polovica se lahko obrestuje. Na posestvu se redi šest glav živine. Naslov na upravo lista. 202

jezik zlobna, posmehljiva opazka na račun brezimnega in brezpomembnega ministrskega odposlanca. Pa gospod prefekt, njegov pomočnik in oboževatelj, je v tistem trenutku pomenljivo zakajšljaj. Znal je ministrovo pismo na pamet in ko je opazil prezirni smeh, ki se je nabiral krog prokuratorjevih ustnic, se je zbal zanj, da bi utegnil ziniti kako besedo, ki bi se ne ujemala čisto z naročili pisma.

In gospod prokurator je migljaj razumel. Stisnil je ustnice in ni več dalje popraševal svojega gosta po imenu.

»Ali se mislite svojega posla nemudoma lotiti, gospod — eh, gospod Fernand?«

»Ako dovolite, gospod prokurator!«

»Na primer v zadevi napada na poštno kočijo —?«

»V tisti zadevi, pa tudi v drugih, gospod prokurator!«

»Če so mi prav poročali, ste potovali s kočijo, ki so jo roparji napadli —.«

»Da, gospod prokurator! V Alençonu sem prisedel h kočijažu in tam sem sedel vse do trenutka, ko so voz sredi gozda ustavili.«

»In kaj je bilo potem?«

»Nekdo je stopil h kozlu, mi pomeril pištolo v glavo in mi zapovedal, naj izstopim.«

»In — ste ubogali?«

»Da,« je mirno odgovoril mož v sivi suknji. Malo je pomolčal, pa razlagal dalje:

»Naglo sem skočil s kozla, pa sem se udaril na koleno. Tako me je bolelo, da sem se nekoliko onesvestil. In ko sem se spet zavedel, sem bil sam na cesti, čisto sam, ne kočije ni bilo več ne konjev, niti sledu ne o njih.«

»Hm —!« je porogljivo pripomnil gospod St. Tropèze, »niste posebno srečno začeli svoje službe kot tajni detektiv notranjega ministra, ki je bil poslan, da izsledi najdrznejše roparje, kar jih zgodovina pozna!«

»Upam, da bom v bodoče srečnejši, gospod prokurator!« je dejal mož v sivi suknji preprosto.

Gospod St. Tropèze ni odgovoril in za nekaj časa je vladal molk v sobi. Velika stenska ura v baročni omari je enolično tikala in gospod prokurator, se je zdelo, je čisto pozabil na umazane zadeve policije. Mož v sivi obleki je očitno čakal, da ga spet nagovori, in gospodu prefektu je bil molk skrajno mučen. Kaj neki, je ugibal, imata tale dva med seboj, da jima pogo-

»Smeh in jok - naših otrok«

Berite knjigo »Iz otroških ust« I. del Din 8.50, II. del Din 16.—, Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Že 32 let

stoji v službi bolanih in zdravih, bolečine ublažujoči Fellerjev Elsafluid, kateri je pohvaljen v mnogobrojnih priznanicah i iz najvišjih krogov. Upotrebljen na znotraj in zunaj se je izkazal uspešen pri reumatičnih bolečinah, živčnih bolečinah, pri šibkosti, pa tudi drugače kot brza pomoč. Dobiva se povsod, poizkusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimajo, naročite ga po pošti, vsaj za 62 Din, naravnost pri lekarnarju Fellerju, Stubica Donja, Elsatrg 341. Hrvatska. Za prebavo pa: Elsa-kroglice, 6 škatlic 12 Din.

Jaz mam veliko izbiri.

Jaz našam od modnega blaga najnovjše in najlepše.

Jaz kupujem samo dobro blago na veliko, zato je poceni.

Jaz kupujem naravnost od tovarne.

Jaz imam stalne cene.

Jaz rabim denar.

Jaz prodajam poceni!

Franc Kolerič, trgovina, Apače.

Sveče

cerkvene voščene Ia, IIa, IIIa, bele cerkvene, okrašene ali rdeče, zvitke vseh vrst, kadilo — kupite v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Velika izbira kamgarna, poplina, svilo že od 20 Din naprej se dobi

pri 108
I. TRPIN-u
Maribor, Glavni trg 17

Vj mecele denar skozi okno

ako pred nakupom blaga za moške ali ženske obleke ne pregledate vzorce iz veletrgovine **STERMECKI** in se prepričate, da je izbira velikanska, kvaliteta najboljša in cene mnogo nižje kakor povsod drugod. Pišite

še danes na veletrgovino

R. STERMECKI, CELJE, šte. 24, Slov.,

po vzorce od sukna, kamgarna in ševjota za moške obleke, modernih kasha, koverkot in volne za damske plašče, svile, etamina, delena, popelina in cefira za damske obleke, platna, šifona in razne druge manufakture, kateri se pošljejo vsakemu poštine prosto na ogled. Ilustrovani cenik z več tisoč slikami se pošlje na zahtevo vsakemu zastoj. 159

KUPIM KOSTI

ščetine, staro železo in vse deželne pridelke. Najceneje kupite: manufakturno, špecerijsko blago, vsakovrstno železnino, pluge, »Alfe« itd. pri tvrdki

KAROL SIMA, POLJČANE.

Velika prodaja tirolskih plemenskih bikov

Meseca februarja, marca in aprila bodo v različnih plemenskih okrajih na Tirolskem velike razstave plemenskih bikov. To bo najboljša priložnost za nakup izvrstno vzrašenih, planinskih, s plemenskim izkazom opremljenih bikov. Biki bodo stari okoli poldrugo leto.

Kot pleme pridejo v poštev: sivo-rjava Oberinntaler planinska živina, čista Oberinntaler siva živina, Tiroler Pinzgauer živina, Unterinntaler šekasta živina (Berner Typ), Zillertaler in Tuxer živina.

Vsa pojasnila glede razstave bikov in razporeda da radevoljno in brezplačno: **Viehverkaufsvermittlung des Landeskulturrates für Tirol in Innsbruck, Wilhelm Greilstrasse Nr. 9.**

Posredovalnica za prodajo živine tirolskega deželnega kulturnega sveta naznani na željo tudi zaupne može za nakup bikov in je rada pripravljena, kupovalcem bikov pomagati pri nakupu, nalaganju, preskrbi krme in oskrbi tudi spremljevalce.

Od predsedstva tirolskega kulturnega sveta 197

Predsednik: ekon. svet. **Franc Reitmair s. r.**

vor ne teče —? Ali se sovražita že koj na prvi pogled —?

Treba jima je pomagati, je pomislil, ju zbližati. Pokašljaj je in pogumno začel:

»Ampak srečo ste imeli, gospod Fernand, da ste vsaj življenje rešili! Tile zlikovci se nobene hudobije ne ustrašijo! Kočijiž je bil prepričan, da so vas umorili!

Zanimivo pa bi bilo vedeti, ali ste katerega izmed napadalcev natančneje videli —.

Pa to vprašanje je bilo očitno eno izmed tistih, na katere se možu v sivi suknji ni ljubilo odgovoriti. Molčal je. In gospod Vimars si tudi ni upal siliti vanj. Uslužno se je obrnil k svojemu šefu.

»Kočijaž je pripovedoval, da je imel eden roparjev leseno nogo. Toda častivredni Gontran je bil v svojih opisih jako splošen. Po mojem mnenju so bili popotniki sami strahopetci, sicer bi roparji ne bili za tako lahko ceno opravili.«

»Noč je bila temna, gospod prefekt,« je pripomnil mož v sivi suknji, »in roparji so bili dobro oboroženi.«

»To je res!« je nepotrpežljivo posegel vmes gospod prokurator. »Skrbite, gospod Vimars,« je

nadaljeval z nalahno porogljivim glasom, pa zelo odločno, »da se naročilo gospoda ministra izvrši do pičice! Bodite z vsem policijskim osebjem popolnoma na razpolago gospodu — eh — Fernandu in glejte, da ne bom čul nobene pritožbe!«

4.

Gospod St. Tropèze je umolknil. Nalahno je pokimal obema, kar je pomenilo, da je obisk pri kraju in da smeta oditi.

Pa prefekt se je še obotavljal.

Gotovo je gospod prokurator, tako je sodil, čisto pozabil na neki dogodek —. Treba mu je bilo osvežiti spomin. Kajti gospod prefekt je visoko cenil svojega šefa, vdan mu je bil z vso dušo. Zato po nobeni ceni ni mogel dopustiti, da bi gospod prokurator zagrešil usodno pomoto.

Obotavljal se je torej, pokašljeval, si popravljal grlo, naredil parkrat hm hm, vse, da bi zbudil pozornost šefovo. Ta je vidno nepotrpežljivo bobnal s prsti po mizi in gubal čelo, nazadnje pa je le opazil prefektove poskuse ter dejal:

»Nekaj mi še hočete povedati, gospod Vimars?«

»Da, gospod prokurator,« si je drznil reči

a samo onemu, ki zna
Hmeljarstvo nese, kmetarji in hmelji prodati. Kupite zato knjigo **HMELJARSTVO!** Stane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Štev. Pr. 174/1.

RAZPIS

Na podlagi oblasne uredbe o službenem razmerju oblasnih cestarjev razpisujem na oblasnih cestah mariborske oblasti 37 mest cestarjev s sledečimi začetnimi službenimi prejemki:

1. Plača mesečno 200 Din.
2. Osebna draginjska doklada mesečno 500 Din.
3. Rodbinska doklada za ženo mesečno po 50 Din in za vsakega še ne 16 let starega zakonskega otroka pa 30 Din mesečno.

Lastnoročno pisane ter s 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravilno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, za poročene rodbinski list, domovnica, zadnje šolsko izpričevalo, navstveno spričevalo, potrdilo pristojnega oblastva o ureditvi vojaške službe, zdravniško izpričevalo oblasnega okrožnega zdravnika in morebitno dokazilo o strokovni usposobljenosti) je vložiti najkasneje do 15. marca 1929 pri komisariju oblasne samouprave mariborske oblasti.

V prošnji je točno navesti, katero spodaj označenih mest prosilec želi.

Oddala se bodo sledeča cestarska mesta:

1. Na cesti Maribor—Dravograd: 1 mesto s sedežem v Mariboru.
2. Na cesti Maribor—Ormož—Čakovec—Kotoriba do državne meje: 18 mest s sedeži v okolici: Maribor, Sv. Miklavž pri Hočah, Rošnja, Slovenja vas, Skorba, Hajdina, Spuhlja (dve mesti), Prvenci, Cvetkovci, Ormož, Obrež, Obrež pri Središču, Dunjkovec pri Nedelšču, Dol. Ivanovec (2 mesti), Cirkovljan in Kotoriba.
3. Na cesti Posnica—Sv. Lenart—Gornja Radgona: 3 mesta v okolici: Grušova, Zgornja Velična in Sv. Marjeta.
4. Na cesti Ormož—Ljutomer—Gornja Radgona: 10 mest s sedeži v okolici: Ormož, Mahajlovci, Veličane, Radomerščak, Ljutomer, Noršinci, Solinci, Stara nova vas, Radenci in Gornja Radgona.
5. Na cesti Dravograd—Slovenjgradec—Šoštanj—Sv. Peter v Savinjski dolini: 14 mest s sedeži v okolici: Dravograd, Št. Janž pri Dravogradu, Slovenjgradec, Št. Ilj, Gornji Dolič, Paka, Velenje, Šoštanj, Ravne (2 mesti), Šmartno, Gomilsko, Šmartno ob Paki (2 mesti).
6. Na cesti Celje—Šmarje—Rogatec—Ptuj: 17 mest s sedeži v okolici: Celje, Bukovžlak Stora, Prožinjska vas, Sv. Rozalija pri Št. Juriju, Sv. Vid pri Grobelnem, Šmarje, Mestinje, Krinci, Tekačevo, Rogaška Slatina, Tlake, Stoperke, Rogatec, Podložje, Sv. Lovrenc na Dravskem polju (2 mesti) in Hajdina.
7. Na cesti Sv. Urban—Prevorje—Lesično—Kozje do oblasne meje: 6 mest s sedeži v okolici: Sv. Urban, Žeger, Prevorje, Lesično, Kozje in Podsreda.
8. Na cesti Ptuj—Krapina do oblasne meje: 5 mest s sedeži v okolici: Lancova vas, Popovci, Podlesnik, Stanovina in Nova cerkev.
9. Na cesti Vojnik—Dobrna: 2 mesti s sedeži v Vojniku in Zgornji Dobrni.
10. Na cesti Sloy: Bistrica—Poljčane: 4 mesta s sedeži v okolici: Laporje, Pekel, Poljčane in Pečica.
11. Na cesti Šmartno na Paki—Radmirje—Gornjigrad: 7 mest s sedeži v okolici: Mozirje (2 mesti), Rečica, Radmirje (2 mesti), Gornjigrad in Gornja Stifita.

V Mariboru, dne 9. februarja 1929.

Komisar oblasne samouprave mariborske oblasti:

Dr. Leskovar, s. r.

Sprejme se starejša oseba z premoženjem v do smrti oskrbo. Naslov v upravi lista. 190

Iščem viničarja, pridnega, treznega, poštenega. Tri ali štiri delovne moči. Nastop možen takoj. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista. 189

Lepa hiša z dvema vrtoma pri glavni cesti, pripravnost za vasko obrt in trgovino, se prodaja. Bresterica 39, p. Maribor. 188

Kovačnica se prodaja s posestvom: Tikvič, Gravena pri Ptuj. 201

Posestvo 11 oraloj, 5 minut od glavne ceste, se prodaja. Naslov v upravi lista. 186

**Nabirajte naročnike
za naš mladinski list
„Naš dom“!**

prefekt. »Rad bi —. Namreč —. Gra za — tisti vlom in — in za sinočnji umor —. Namreč —.«

Gospod prokurator je še huje nagubal čelo.

»To so lokalne zadeve,« je dejal prezirljivo.

»Policijski komisar se naj briga zanje, dobri gospod Vimars! Premalenkostne so za tajnega detektiva gospoda notranjega ministra.«

Prefekta je bilo sram, zardel je do korenin svojih redkih las. Naglo je vstal, da bi se brž ko mogoče umaknil in skrčil svojo zmedo.

Tedaj pa se je oglašil mož v sivi suknji s svojim mirnim, enoličnim glasom:

»Nobena še tako malenkostna zadeva ni premalenkostna za tajnega detektiva gospoda notranjega ministra in vse, kar se zgodi v območju vašega policijskega komisarijata, zanima tudi njega.«

Gospod Vimars je kar hlastnil. Da si kdo drzne nasprotovati mnenju gospoda prokuratorja, — to je enostavno presegalo njegovo pojmovanje. Naravnost s prebledelo grozo je gledal na brezpomembno, suhljato postavico človeka, ki si je upal tako mirno in hladnokrvno ugovarjati gospodu prokuratorju in je pri vsem tem še ravnodušno in brez strahu gledal visokemu gospodu v oči.

Gospod St. Tropéze je dvignil svoje aristokratske obrvi in skušal s presunljivim pogledom uničiti vtikljivega drzneža. Pa mali mož v sivi obleki se sploh ni zavedal svoje strašne žalitve, mirno in malomarno je stal pred vsemogočnim gospodom prokuratorjem in vprašaje gledal prefekta. Ta pa si je želel, da bi se koj tla udrla pod njim in ga požrla, še preden bi se moral odločiti, ali naj uboga svojega šefa ali nepoklicanega tajnega detektiva, zaupnika gospoda notranjega ministra.

Na njegovo srečo je gospod prokurator to vprašanje sam rešil. Pismo gospoda ministra je ležalo tamle na mizi in v njem je bilo nedvoumno povedano, da je treba njegovega tajnega detektiva brezpogojno ubogati v vsem, kar se tiče njegove naloge. Druga se torej ni dalo storiti, ko sprijazniti se s tem naročilom in kolikor mogoče malo izgubiti na lastnem ugledu.

»Čuli ste željo gospoda tajnega detektiva, moj dobri Vimars,« je dejal hladno. »Prosim vas torej, govorite z njim o zadevi, ki jo imate v mislih. Kajti da odkrito povem, podrobnosti tistega dogodka mi niso znane.«

Mala oznanila

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vposlijejo tudi v znamkah. — Upravištvu odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor.

Ia gonilne jermene

za mlina, žage in tovarne v vsaki širini dobavlja in ima v zalogi po najnižji dnevni ceni Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 192

Pogreša se od 1. januarja 1929 Jakob Mir, zidarski mojster, Račjak št. 25, p. Slatina-Radenci. Obleden je bil v sivo suknjo s kožuhom, temno-rjave dolge hlače in svo kosmato kapo. Star je 60 let. Kdor bi kaj vedel, naj sporoča na naslov: Alojzija Mir, posestnica, Račjak 25, p. Slatina-Radenci. 195

Konjske opreme

od navadne do najfinejše, denže ponjave za konje in vozove, v vsaki velikosti nudi Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 194

Majer z 4 delavnimi močmi kot krmilec za govejo živino, svinje in za poljsko delo se sprejme. Tudi konjar za poljedelsko delo. Plača: deputat in v denarju. Ponudbe pod »Koroško« na upravo lista. 198

Kravar z 3 do 4 delavnimi močmi se sprejme na veleposestvo na Koroškem. Plača v denarju in deputat. Vpraša se v trgovini Posch, Maribor, Koroška cesta 20. 199

Deklica pridna, poštena, za vsa hišna opravila, katera tudi zna nekaj kuhati, se takoj sprejme pri trgovini Lud. Krautsdorfer, Loče pri Poljčanah. 185

Kovčki za potovanje,

torbice iz usnja, listnice, denarnice, gamaše, nahrbtniki v veliki izbiri in po najnižji ceni pri Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 193

Za rejo slabotne in shušane živine ter okrepljenje breje in posebno mlade živine je potrebno in edino uspešno **TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO**, ki se dobi pri: M. Težak-u, Zagreb, Gunduličeva ulica 13. 55

Socijalno vprašanje
spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Ierajevo knjigo: »Socijalno vprašanje« za Din 28.- v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

Točno na sekundo!

Štev. 100. Dobra švicarska Remont. Roskopf ura samo

49 Din 60 p

Štev. 111 z radjevim številnikom ter radijevimi kazalci samo

69 Din 20 p

Prava švicarska

3 letno jamstvo

Št. 105. Prava Anker-budilka 16 cm visoka samo 64 Din 20 p. Ni nevarnostil Kar ne odgovarja, se izmenja ali se vrne denar. Prave švicarske žepne ure. ure z zapestnico, budilke, ure z nihalom, verižice, prstani, uhani, zlati in srebrni predmeti takorekoč po **tvorniških cenah** v ogromni izbiri v velikem ilustrovanem sijajnem ceniku, katerega dobite **brezplačno** ako pošljete Vaš točni naslov na urarsko tvrdko

H. Suttner, Ljubljana št. 992.

Suttnerjeva »IKO« ura je ura za celo življenje!

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporočam svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo. 2

Na drobno in na debelo.

Bučnice in solnčnice

neluščene in luščene, zamenjuje in kupuje vedno najugodnejše. — Prvovrstno bučno olje. Trgovina Fr. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 88

Štedilnike, pečne vratice

dela solidno izdelana dobite po najnižjih cenah

v ključavničarski delavnici Franjo Veber

Splavarska ul. 4 Maribor Splavarska ul. 4 (v hiši gostilne Anderle) 187

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

T. 2. Z. D. 2.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja. 1

OTELETENJE.

„BISSULIN“ je popolnoma nerazdražljiv, izvrženje pri z njim zdravljenih brejih živali še nisem opazil.

Stadtterarzt W. H. Prager Arch. f. Tiermed 1926, H. B. 11.

„BISSULIN“ se dobi le na odredbo živinozdravnika
H. TROMMSDORFF, CHEM. FABRIK, AACHEN
(Brošura) Knjižica s sliko bolezni brezplačno pri
zalogi: „LYKOS“ MR. K. VOUK, ZAGREB, JURJEVSKA UL. 8

463

Ročne harmonike dijatonične-kromatične: štalerski in dunajski model

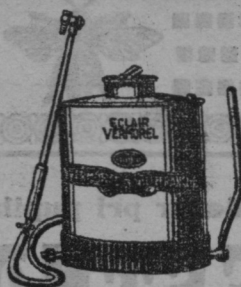
157

Izdelane v naši specialni delavnici
Razpošiljamo direktno na privatne osebe

Zahtevajte takoj cenik A

FR. PERC, MARIBOR, Gosposka ulica 34

Vzorčno ter prodajno skladišče za Ljubljano trdnja: Henrik Kenda, Ljubljana

Originalni francoski
Eclair Vermorel
je najboljša
brizgalna
na svetu.

Generalno zastopstvo:
Barzel d. d., Subotica
Zahtevajte cenik!
Dobi se povsod!

V Ivanjkovcih se dobi pri
Lovro Petovar
Ivanjkovci. 178

Lisičje, kunine

dihurjeve, veveričje in
druge zimske kože od
divjadi kupuje po
najvišjih cenah Ratej
I., trgovec, Slovenska
Bistrica. 1465

DUNAJSKI SEJM

10. do 17. marca 1929.

Največja vzorna razstava indu-
strijskih in obrtnih izdelkov.

Poljedelski stroji, orodje in različne po-
trebščine.

Razstava deželskih in šumarskih pri-
delkov.

Pregled pšenice, razstava mlekarstva.

Reja drobnjadi — razstava.

Poskušnja vina.

Razstava avstrijske pitane živine
(od 15. do 17. marca 1929).

Znatno znižanje cen na vseh tu- in ino-
zemskih železniških progah. Noben vi-
zum. Z sejmskim izkazom in potnim li-
stom prost prehod meje v Avstrijo.

Pojasnili vseh vrst in sejmski izkazi a
40 Din se dobijo pri

Wiener Messe-A.-G., Wien VII.,

kakor tudi pri vseh zastopnikih sejma
v večjih krajih. 196

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Trg Svobode štev. 3

Maribor

Trg Svobode štev. 3

Dovoljuje komunalna, melloracijska in hipotekarna posojila, daje kredite na menice in v
tekočih računih, lombardira vrednostne papirje, izvršuje zirovne in kontokorentne posle
in vse druge denarne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. 180

Sprejema
branil. vloge na vlož. knjižice, obrestonosne blagajniške liste in na tek. račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Najvarnejši denarni zavod mariborske oblasti, ker jamči zanj cela mariborska oblast s celim svo-
jim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad
70.000.000 Din. — Posojila
na vknjižbo, poročstvo ter
zastavo pod najugodnej-
šimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000
članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Posojilnica je kot
kmetska zadruga
prosta rentnega
davka.